

OLIMPINIŲ ŽAIDYNIŲ ATIDARYMO METU PREZIDENTĖ SUSITIKO SU PASAULIO VADOVAIS

Rio de Žaneiras, rugpjūčio 6 d. Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė dalyvauja XXXI vasaros olimpinių žaidynių oficialiuose renginiuose. Šalies vadovė drauge su pasaulio vadovais olimpiados proga lankėsi Brazilijos viceprezidento, laikinai einančio valstybės Prezidento pareigas, surengtame oficialiame priėmime.

Priėmimo metu Lietuvos vadovė bendravo su JAV valstybės sekretoriumi Johnu Kerry, Jungtinių Tautų generaliniu sekretoriumi Ban Ki-moonu, Belgijos karališkąja

pora ir Nyderlandų Karaliumi Willemu Alexanderiu, Liuksemburgo Didžiuoju Kunigaikščiu Henriu, Danijos sosto įpėdiniu Frederiku, Pasaulio sveikatos organizacijos generaline direktore Margaret Chan. Apie europinius reikalus Prezidentė kalbėjo su Prancūzijos vadovu Francois Hollande, Italijos Ministru Pirmininku Matteo Renzi, Slovakijos Prezidentu Andrejumi Kiska, Nyderlandų Ministru Pirmininku Mark Rutte bei Gruzijos Prezidentu Georgijum Margvelašvili.

Po oficialaus priėmimo Lietuvos Prezidentė išvy-

ko stebėti Rio de Žaneiro olimpinių žaidynių atidarymo ceremonijos.

Vizito olimpinėse žaidynėse metu Prezidentė olimpiname kaimelyje susitiks su mūsų šalies olimpiečiais, taip pat stebės plaukimo varžybas, žiūrės Lietuvos krepšininčių dvikovą su Brazilijos komanda.

Prezidentės spaudos tarnyba

Lietuvos Prezidentė Dalia Grybauskaitė su JAV valstybės sekretoriumi Johnu Kerry ir Prancūzijos Prezidentu Francois Hollande. Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos nuotr.

ŠALIES TRISPALVĖ OLIMPIADOJE PAKYLĖJA VISĄ LIETUVĄ

Rio de Žaneiras, rugpjūčio 6 d. Vasaros olimpinėse žaidynėse Brazilijoje viešinti Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė olimpiname kaimelyje aplankė Lietuvos sportininkus.

„Visa Lietuva didžiuojasi, kad esate tarp pajėgiausių planetos atletų. Garbingi, švarūs, kovingi Lietuvos olimpiečiai – pasirengę įrodyti, kad ir mažos valstybės sportininkai gali įveikti varžovus iš galingiausių valstybių. Jūs olimpiadą pasiekėte savo darbštumu ir meistriškumu. Tai – ir puikių trenerių, sporto šakų federacijų, visų Jus palaikiusių žmonių nuopelnas“, – sakė šalies vadovė.

Pabendravusi su mūsų šalies atletais ir olimpinės delegacijos nariais, Prezidentė Lietuvos sportininkams pa-

dovanojo juodos duonos ir Turniškių medaus.

„Kai stosite į startą, visa širdimi būsime kartu su Jumis, linkėdami parodyti viską, ką galite. Kiekvienas Jūsų pasiekimas bus didžiausia dovana Jus mylinčiai, už Jus „sergančiai“ Lietuvai“, – sveikindama atletus sakė Prezidentė.

Valstybės vadovė pabrėžė, kad olimpiadoje kylanti mūsų valstybės vėliava ir skambantis himnas kas kartą pakylėja visą Lietuvą – tą akimirką jaučiame didelį pasididžiavimą ir savo olimpiečiais, ir savo šalimi.

Olimpiname kaimelyje gyvena apie 17 tūkst. sportininkų ir jų trenerių. Čia veikia bankas, poliklinika, pramogų ir paslaugų centrai. Specialiai šioms žaidynėms pastatytame olimpiname kaimelyje veikia ir didžiausia

pasaulyje valgykla, kurioje kasdien pateikiama iki 60 tūkstančių įvairių patiekalų.

Prezidentė vizito Brazilijoje metu taip pat dalyvavo XXXI vasaros olimpinių žaidynių atidaryme, prieš kurį laikinai Brazilijos Prezidento pareigas einančio šalies viceprezidento priėmimo bendravo su pasaulio valstybių vadovais. Rytoj Prezidentė palaikys nacionalinę krepšinio rinktinę, kovojančią su Brazilijos komanda, vakare olimpiname plaukimo baseine stebės plaukikų Rūtos Meilutytės ir Giedriaus Titenio pasirodymą.

Prezidentės spaudos tarnyba

JAV VISIŠKAI PALAIKO TURKIJOS DEMOKRATIJĄ

Ankara, rugpjūčio 2 d. (ELTA). „JAV karinių pajėgų jungtinio štabo viršininkas generolas Džozefas Danfordas (Joseph Dunford) vizito Ankaroje metu pasmerkė bandymą praėjusį mėnesį įvykdyti Turkijoje karinį perversmą“, – rašo agentūra „Euronews“.

Apsilankęs parlamente Dž. Danfordas susitiko su Turkijos ministru pirmininku Binaliu Jildirimu (Binali Yildirim) ir sakė, kad Turkijos demokratija turi visišką Jungtinių Valstijų palaikymą.

Ne visi džiaugėsi generolo apsilankymu - daugybė demonstrantų išėjo į gatves protestuoti dėl generolo buvimo šalyje. Kai kas Turkijoje mano, kad JAV yra įsivėlu-

Nuotraukoje (iš kairės) – JAV karinių pajėgų jungtinio štabo viršininkas generolas Džozefas Danfordas (Joseph Dunford) ir Turkijos ministras pirmininkas Binalis Jildirimas (Binali Yildirim). **ELTA**

sios į sąmokslą su islamo pamokslininku Fetula Giulenu (Fethullah Gulen), kuris, daugelio įsitikinimu, vadovavo bandymui įvykdyti karinį

perversmą Turkijoje.

Vienas protestuotojas teigė, kad JAV ir F. Giulenas yra „perversmo architektai“, o Amerika nori suskaldyti Turkiją.

VOKIETIJOJE DAUGĖJA TURKŲ PRIEGLOBSČIO PRAŠYMŲ

Berlynas, rugpjūčio 5 d. (ELTA). „Turkijos prezidentui Redžepui Tajipui Erdoganui (Recep Tayyip Erdogan) po sužlugdyto liepos 15-osios perversmo imantis vis griežtesnių priemonių šalyje auga įtampa ir, oficialiais duomenimis, vis daugiau Turkijos piliečių siekia prieglobsčio Vokietijoje“, – rašo agentūra AFP.

„Vokietija pirmą šių metų pusmetį užregistravo 1 719 turkų pateiktų prieglobsčio prašymų, kai per visus praėjusius metus tik 1 767 turkai siekė prieglobsčio Vokietijoje, remdamasis Federalinio migracijos ir pabėgėlių biuro duomenimis“, rašo – laikraštis „Tagesspiegel“.

Biuras kol kas negali nurodyti, kaip sužlugdytas perversmas ir masinis valymas

Turkijoje paveiks prieglobsčio prašymų skaičius.

Net ir prieš perversmą aktyvistai ir Vakarų šalys buvo sunerimusios dėl blogėjančios žmogaus teisių padėties Turkijoje - dėl įvairių kaltinimų į teismą patraukiamas vis daugiau žurnalistų, tinklaraštininkų ir paprastų žmonių.

Daugiausia prieglobsčio prašymų pateikė turkų pabėgėliai iš kurdų regionų. Šiais metais jau 1 510 kurdų pateikė prašymus. Praėjusią vasarą R. T. Erdogano vyriausybė, pasibaigus dvejus metus trukusioms paliauboms, pradėjo vykdyti prieš uždraustą Kurdistaną darbininkų partiją (PKK) karines operacijas. Per susirėmimus žuvo tūkstančiai kovotojų, tačiau, aktyvistų teigimu, puolimo metu žuvo ir nekalti civiliai.

BEVEIK 60 PROCENTŲ AMERIKIEČIŲ LAIKO RUSIJĄ NEDRAUGIŠKA ŠALIMI

Niujorkas, rugpjūčio 2 d. (ELTA). Beveik 60 procentų amerikiečių mano, kad Rusija yra nedraugiška arba priešiška Jungtinėms Valstijoms šalis. Tai rodo televizijos kanalo CNN ir tyrimų tarnybos ORC surengtos apklausos rezultatai.

Iš daugiau kaip tūkstančio

apklaustųjų tik 8 procentai pareiškė laiką Rusiją JAV sąjungininke, 31 procentas laiko Rusiją draugiška šalimi, 37 procentai - nedraugiška, o 21 procentas įsitikinę, kad ji yra Jungtinių Valstijų priešė.

Statistinė paklaida - 3 procentai.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Raseinių rajone, Ariogaloje, vyko tradicinis Lietuvos tremtinių, politinių kalinių ir laisvės kovų dalyvių sąskrydis. Šventė prasidėjo dalyvių eitynėmis į Dubysos slėnį, aukotos Šventosios Mišios, vyko pokalbiai apie partizanų ginkluotę, aprangą, spaudą. Sąskrydyje priimtose dvi rezoliucijos – dėl Baltarusijoje, Astrave, statomos atominės elektrinės keliamos grėsmės ir dėl tautos masinės emigracijos stabdymo. Per sovietinę okupaciją iš Lietuvos deportuota apie 300 tūkst. žmonių, tremtyje ir sovietų lageriuose žuvo apie 50 tūkst. lietuvių.

Seimo nario mandato atsisakiusį „darbietį“ Vytautą Gapšį parlamente pakeis žemės ūkio viceministras Saulius Jakimavičius. Tokį sprendimą S. Jakimavičius priėmė pasitaręs su žemės ūkio ministre Virginija Baltraitiene. S. Jakimavičius yra Darbo partijos Jonavos skyriaus pirmininkas. V. Gapšį turėjo pakeisti buvęs „darbietis“ Aurimas Truncė, tačiau šis ketvirtadienį išplatintame pranešime teigė atsisakantis mandato ir į Seimą ketinantis kandidatuoti rudenį vyksiančiuose rinkimuose kaip nepriklausomas kandidatas. S. Jakimavičius Seimo nario priesaiką duos parlamentui susirinkus į rudens sesiją. Teisėsauga įtaria, kad V. Gapšys galėjo paimti 25 tūkst. eurų kyšį iš „MG Baltic“ koncerno viceprezidento Raimondo Kurlianskio, nors politikas šių įtarimų nepripažįsta.

Rudenį vyksiančiuose Seimo rinkimuose gali dalyvauti 16 partijų ir 30 savo kandidatūrą keliančių asmenų. Rugpjūčio 5 d. Vyriausioji rinkimų komisija (VRK) baigė priimti norinčiųjų kandidatuoti į parlamentą pareiškinius dokumentus. Trijų partijų, anksčiau užsiregistravusių politinės kampanijos dalyviais, atstovai VRK nepasirodė. Nesulaukta Emigrantų partijos, Kovotojų už Lietuvą sąjungos ir Lietuvos krikščioniškosios demokratijos partijos dokumentų. Anksčiau šių partijų vadovai yra skundęsi žiniasklaidais, kad neturi pinigų rinkimų užstatui sumokėti. Pareiškinių dokumentų VRK nepristatė ir nepriklausomais kandidatais planavę būti Algimantas Asevičius bei Kazimieras Nausėda. Tuo metu Kėdainiuose savo kandidatūrą keliantis Darius Kaminskas jau pateikė surinktus rinkėjų parašus. Pasak VRK pirmininko Zenono Vaigausko, keturios partijos pranešė ketinančios sudaryti koalicijas. Tautininkų sąjunga Seimo rinkimuose planuoja dalyvauti su „Jaunąja Lietuva“, Pensininkų partija – su Lietuvos centro partija. Galutiniai kandidatų sąrašai bus skelbiami rugsėjo 9 dieną. Lietuvos Seimo rinkimai vyks spalio 9 dieną.

Premjeras Algirdas Butkevičius atsisako skirsti į Rio de Žaneire vyksiančias Olimpines žaidynes, nes „viešųjų pirkimų metu agentūrų pateikta net ir žemiausia skrydžių kaina visai delegacijai, anot jo, yra nepriimtina“, – rašoma ministro pirmininko pranešime spaudai. „Net ir prieš pusmetį pradėjus planuoti vizitą į Braziliją ir pagal viešųjų pirkimų įstatymą siekiant surasti pigiausius bilietus – šių kaina pagal pateiktą pasiūlymą atrodo gerokai išpūsta. Ministras pirmininkas sako, kad, sužinojęs kainą visai delegacijai, jis nėra linkęs pritarti tokioms vizito išlaidoms ir atsisako vykti į Rio de Žaneirą. Vyriausybės kanceliarija privalo pirkimus vykdyti pagal Viešųjų pirkimų įstatymą. Šiuo atveju – pasiūlymus pateikė trys agentūros, mažiausia bilietų kaina keturiems delegacijos asmenims siekia net 44 tūkstančius eurų“, – sako premjero patarėja Evelina Butkutė-Lazdauskienė. „Apgailestaujame, kad ministras pirmininkas negalės stebėti žaidynių Brazilijoje ir ten – vietoje – palaikyti Lietuvos sportininkų, bet negalime švaistyti mokesčių mokėtojų lėšų, kai matome, kad kainos yra nekonkurencingos“, – teigia premjero patarėja.

Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos pirmininkas Valdemaras Tomaševskis nedalyvaus Seimo rinkimuose ir tai jau antras europarlamentaras, kuris nenori atsisakyti mandato – Darbo partijos pirmininkui Valentinui Mazuroniiui taip pat mieliau dirbti EP, o ne Seime. Liepos pradžioje V. Tomaševskis buvo patvirtintas Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos per Seimo rinkimus vadu, tačiau jo sąrašo viršuje nebus. Parlamentarai yra priėmę įstatymo pataisą, kad į Seimą išrinktas europarlamentaras negali pasirinkti, kurį mandatą pasilikti. Jis privalės tapti Seimo nariu.

Į Seimo rinkimus Darbo partijos neves ir jos pirmininkas V. Mazuronis. Į Darbo partiją iš partijos „Tvarka ir teisingumas“ perbėgęs V. Mazuronis nusprendė nepalikti puikiai apmokamos vietos EP, taip ateityje užsitikrindamas solidžią pensiją. Vienintelis Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LKD) pirmininkas Gabrielius Landsbergis atsisakė savo europarlamentaro mandato, o jį pakeitė konservatorė Laima Liucija Andrikienė.

Neteisėtų pajamų gavimo ir mokesčių vengimo „šešėlis“ krito ant Seimo vicepirmininko „tvarkiečio“ Kęsto Komskio ir europarlamentaro Viktoro Uspaskicho – jie savo turtų negali pagrįsti teisėtomis pajamomis, todėl kartu jiems gali tekti sumokėti beveik 300 tūkst. eurų mokesčių su delspinigiais ir baudomis. **LRT, ELTA**

IS SILPSTA, TAČIAU VIS TIEK KELIA GRĖSMĘ PASAULIUI

JAV prezidentas Barakas Obama (Barack Obama) sakė, kad pasiekta pergalių prieš „Islamo valstybę“ (IS) Irake ir Sirijoje, tačiau įspėjo: grupuotė vis dar kelia grėsmę. **AP**

Vašingtonas, rugpjūčio 5 d. (ELTA). JAV prezidentas Barakas Obama (Barack Obama) sakė, kad pasiekta pergalių prieš „Islamo valstybę“ (IS) Irake ir Sirijoje, tačiau įspėjo: grupuotė vis dar kelia grėsmę, rašo BBC.

Džihadistų grupuotei prarus pozicijas, atsirado ženklų, rodančių, kad grupuotė pereina prie atakų užsienyje. B. Obamos teigimu, IS „Sirijoje ir Irake per visus metus nesuren-gė didelės sėkmingos puolamosios operacijos“. Komentarų reporteriams Jungtinių Valstijų prezidentas pateikė po susitiki-

mo Pentagono.

Nors kovotojų grupuotė šiose šalyse nuslopinta, ji atli-ko ar prisiėmė atsakomybę už kelias dideles atakas kitose ša-lyse šiais metais, pavyzdžiui, Prancūzijoje, Vokietijoje, Bangladeše ir keliose kitose šalyse.

Jungtinių Valstijų prezi-dentas teigė, esą svarbu ne-pasiduoti baimei. „IS negali nugalėti Jungtinių Valstijų ar mūsų NATO partnerių“, - sakė jis.

Ketvirtadienį po susitikimo su aukščiausio rango kariuome-nės ir nacionalinio saugumo pa-

reigūnais B. Obama sakė, kad IS „nėra nenugalima“. „Iš tiesų jie neišvengiamai bus nugalėti“, - teigė prezidentas ir prognozavo, kad džihadistų grupuotė praras IS paskelbtą sostinę Sirijoje Raka, be to, grupuotės tvirtovę Mosulę Irake“.

Neseniai JAV dėjo dau-giau pastangų kovoje su IS, pirmadienį, Jungtinių Tautų (JT) remiamos vyriausybės Libijoje prašymu, sprogdin-dama grupuotės tvirtoves Libijoje. Vakarų didžiosios šalys neįprastai sunerimusios dėl didėjančio IS aktyvumo Libijoje.

TURKIJA PASIPIKTINO AUSTRIJOS PASIŪLYMU NUTRAUKTI DERYBAS DĖL NARYSTĖS ES

Ankara, rugpjūčio 5 d. (ELTA). Turkija piktai atmetė Austrijos pasiūlymus, neva turėtų būti nutrauktos derybos dėl Turkijos narystės Europos Sąjungoje (ES). Austrijos kanclerio Kristiano Kerno (Christian Kern) teigimu, derybos „tebuvo fikci-ja“, o „Europai reikia naujo kelio“. Savo ruožtu Turkijos ministras ES reikalams Emeras Čelikas (Omer Celik) sakė, kad Austrijos kanclerio komentarai „trikdantys“ ir „primena konservatyvią retoriką“, – rašo *BBC*.

Tai, kad po sužlugdyto liepos 15-osios karinio per-versmo Turkija ėmėsi griežtų priemonių, sukėlė ES nerimą. K. Kerno manymu, demo-kratijos standartai Turkijoje toli gražu neatitinka ES rei-kalavimų.

Austrijos gynybos mi-nistras Hansas Peteris Doskozilas taip pat (Hans Peter Doskozil) sukritika-vo „diktatūros ženklus“ Turkijoje ir ragino nutraukti derybas dėl prisijungimo prie ES. Europos Komisijos pirmininkas Žanas Klodas

Junkeris (Jean-Claude Juncker) pritarė nuomo-nei, kad „dabartinės būklės Turkija negali tapti ES nare“. Tačiau Ž. K. Junkeris atmetė Austrijos poziciją dėl derybų nutraukimo: „Nemanau, kad būtų naudinga, jei vienašališ-kai pasakytume Turkijai, kad derybos baigtos“.

Derybas dėl narystės ES Turkija pradėjo 2005 metais, tačiau procesas labai lėtas. Dauguma Europos politikų priešinasi Turkijos prisijun-gimui, nors šalis yra oficiali kandidatė.

ŠIAURĖS KORĖJA PALEIDO DAR VIENĄ BALISTINĘ RAKETĄ

Seulas, rugpjūčio 3 d. (ELTA). P. Korėja užfiksavo, kad Š. Korėja paleido dar vieną balistinę raketą Japonijos jūros link, praneša naujienų agentūra „Yonhap“. P. Korėjos ginkluo-tųjų pajėgų jungtinis štabų viršininkų komitetas pareiškė, kad raketa buvo paleista Hvanhė Namdo provincijoje ir nuskrido tūkstantį kilometrų.

JAV kariškiai užfiksavo iš-kart dviejų raketų paleidimą: viena iš jų sprogo ore tuoj po

starto, o antroji praskriejo virš Š. Korėjos ir nukrito Japonijos jūroje. Jų duomenimis, tai buvo vidutinio nuotolio „Nodon“ tipo raketos.

Dėl šių bandymų Japonija pareiškė Š. Korėjai protestą. Pasak Tokijo, raketa nukrito Japonijos ekonominėje zonoje - už 250 kilometrų į vakarus nuo Akitos prefektūros Ogos pusiasalio. Japonijos kariškiams įsakyta „palaikyti parengtį ne-numatytiems padariniais“.

SULAIKYTA GRUPĖ, GABENUSI MIGRANTUS

Roma, rugpjūčio 5 d. (ELTA). Italijos policija su-laikė grupę kontrabandininkų, įtariamų nelegaliu migrantų gabenimu, praneša „Reuters“. Šiai gaujai vadovavo „Islamo valstybės“ (IS) smogikas.

Grupei priklausė aštuoni asmenys. Teisėsaugos institu-cijų duomenimis, nė vienas iš jų neturėjo Italijos pilietybės.

Migrantus į Italiją grupė ga-beno Viduržemio jūra iš Libijos.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA

19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.

Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.

VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.

Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiuro numerio kaina - \$2.00.

Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai gražinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

■

KAM BUVO NAUDINGAS PUČAS TURKIOJE?

Vakarų pasaulį purto terorizmo išpuoliai, kurie klibina ir taip jau nestiprias valdančiojo elito pozicijas. Štai visai neseniai užniaužę kvapą stebėjome, kaip naktį iš liepos 15 į 16 d. Turkija išgyvena politinį kataklizmą – šalyje vyko karinis perversmas. Laimė, įvykiai rutuliojosi greitai, teisėtai valdančiam šalį prezidentui Erdoganui palankia linkme. Finalas – maištininkai nelaimėjo, tačiau tarptautinė bendruomenė pasibaisėjo ir tuo, kaip su jais pradėjo elgtis Turkijos valdžia. Kita vertus, tai Turkijos vidaus reikalas, ką daryti su maištininkais, pasikėsinusiais nuversti teisėtą valdžią. Žinoma, lazdos perlenkimas nėra sveikintinas dalykas, tačiau ir nesveikai liberalus požiūris, kokį dažnai pademonstruoja europiečiai teroristų atžvilgiu, tikrai ne pavyzdys. Šiame chaose, kuris nesibaigs, kol turkų vadovybė neišvalys šalies nuo maištininkų ir jų šalininkų, ryškėja ir kitų intriguojančių dalykų. Reikalas tas, kad per pastaruosius mėnesius Turkiją ne kartą sudrebino teroristiniai ISIS išpuoliai, o juos besiaiškinančios specialiosios turkų tarnybos aptiko keistą tendenciją – išpuolius rengė vyrai iš Kirgizijos, Rusijos, Uzbekistano. Pasirodo, šiose šalyse islamistai nesunkiai randa savanorių!

Tad nieko nuostabaus, kad ir perversmo organizatorių beišdamos, specialiosios turkų tarnybos aptiko Rusijos pėdsakų. O kad tai įmanoma, rodo ir rusų opozicijos, nepritariančios Putino režimui, publikacijos. Štai vienoje iš jų atkreipiamas dėmesys į tai, jog propagandinis „Pervyj kanal“ net filmą nutraukė ir ėmė rodyti reportažus iš Turkijos: įdomiausia tai, kad prieš gerą pusvalandį pranešė anonsus (kad bus reportažai). Matyt, ruošėsi laidai. Tiesa, įvykius rodė neutraliai, tačiau juos komentuoti buvo pakviesti užkietėję Kremliaus propagandistai, kurie ėmė aiškinti, koks blogas yra Erdoganas – Turkijos prezidentas. Jis išvadintas islamistu, diktatoriumi, laisvės smaigiu, Turkijos armijos skriaudiku (tai aiškus karinio perversmo organizatorių pateisinimas!), be to, teigta, kad Erdoganas susipykęs su visais kaimynais – Egiptu, Izraeliu, Iranu ir ypač su Sirija. Argi gali toks žmogus vadovauti šaliai – užuominomis klausė Kremliaus propagandistai.

O kas būtų, jeigu pučas būtų nugalėjęs? Nepriklausomai nuo pučistų ketinimų, į kebliausią padėtį būtų patekusios JAV ir NATO. Žinoma, B.Obamai tektų aiškintis, kas čia darosi su NATO (juk Turkija yra šio karinio bloko narė), kodėl jis toks nestabilus viduje? ES vadams irgi kiltų problemų – negi taip lyg niekur nieko tektų pripažinti pučistus bendradarbiais, reikalingais kovojant su terorizmu? Jie juk ne demokratiškai atėjo į valdžią...? Taip Turkija ne savo valia būtų izoliuota nuo pasaulio. Na, o tuomet... Putinas ištiestų rankas draugiškam apsikabinimui. Ne dėl dujų rinkos ar daržovių prekybos, bet dėl Sirijos – eliminavus turkus iš Sirijos klausimo sprendimo V.Putinas taptų stipriausiu žaidėju narpaliojant šią bėdą. Štai kelias į pasaulinius vadus, ypač viliojantis vilčių, kad JAV po rinkimų nūsistuktų nuo pasaulio problemų sprendimo ir užsiimtų išimtinai savo vidaus reikalais. Galų gale, užtektų Turkijai sušvelninti poziciją Bašaro Asado atžvilgiu ir tai jau būtų didžiulis Putino laimėjimas. Pučistų sėkmės atveju švietėsi ir Turkijos atsiribojimas

TURKIJA IR EGIPTAS ŽENGIA LYGIAGREČIAI

„Egiptas ir Turkija žengia lygiagrečiai, bet ne į taktą“, – taip šias dvi valstybes apibūdina JAV nevyriausybinių strateginių tyrimų instituto „Stratfor“ analitikė Emily Hawthorne.

„Kai Egiptas leidosi į 2011–2012 m. rinkimus, pirmuosius po Arabų pavasario pabaigos, politinę atmosferą persmelkė gyvi debatai ir pokyčių pojūtis.“ Tuo metu, – pasakoja pastabi stebėtoja, – gyvenau Aleksandrijoje, kur šūkis „pamėginkime“ tapo mano religiškai konservatyvių egiptiečių draugų mantra.”

Jie turėjo omenyje islamistinės Musulmonų brolijos kandidatus, kurie sudarė parlamento sąrašus, nes niekada anksčiau neturėjo galimybės demokratiškai rungtis su kariniais vadais, laikiusiais Egiptą tvirtai užspaustą nuo pat šeštojo dešimtmečio pradžios.

„Tačiau jie, musulmonų broliai, nepatyrė“, – atsakė daugelis pasaulietiščiau nusiteikusių mano bičiulių, kurie savo balsus atidavė technokratui Hamdeenui Sabahi tą pavasarį vykusiuose prezidento rinkimuose.

Vis dėlto 2012-ųjų birželį

paskelbus Musulmonų brolijos vadovą Mohammedą Morsį Egipto prezidentu, džiūgaujančių jo rėmėjų triukšmingi šventimai aidėjo visomis mano gyvenamojo kvartalo gatvėmis.

Dešimtmetį anksčiau, 2002-aisiais, panaši galimybės, vilties ir baimės atmosfera apgaubė Turkiją, jai besirengiant visuotiniems rinkimams. Šie taip pat iškėlė į islamizmą linkstančią vyriausybę ir Recepą Tayyipą Erdoganą, kuris tapo ministru pirmininku.

Turkijos islamistinėms jėgoms, įsikūnijusioms Erdogano asmenybėje ir jo Teisingumo ir plėtros partijoje (AKP), reikėjo kelerius metus kovoti, kad patektų į politikos viršūnę ir pakeliui nustumtų savo pasaulietiškesnius ir liberalesnius varžovus į šoną.

Pasidaręs prezidentu, R. T. Erdoganas visą laiką valdė ir dar vis stipriai valdo šalies politinę erdvę ir, nepaisant prieš jį neseniai surengto, bet nepasisekusio pučo, jam ir jo partijai, atrodo, šviečia dar ilga ateitis.

Tuo tarpu Egipto bandymas įvesti islamistinį valdymą baigėsi daug greičiau. M. Morsi

vadovaujama Musulmonų brolijos vyriausybė žlugo padirbusi tik metus, ir Egiptą valdanti karinė taryba tada darė ir dabar daro viską, kad ji valdžion nebesugrižtų.

Turkija islamizmą priėmė, Egiptas jį atmetė, ir būtent šitai tarp abiejų valstybių ir įvedė pleištą. O vis dėlto net ir tarp Ankaros ir Kairo esanti įtampa sukasi ne tik apie ideologinius skirtumus, bet ir apie tarpusavio panašumus.

Kiekvienu atveju, – dėsto toliau žurnalistė E. Hawthorne, – Turkija ir Egiptas yra bendraminčiai varžovai, judantys tuo pačiu keliu, ta pačia kryptimi, tačiau skirtingu ritmu. Tą kelią nemaža dalimi lėmė geografija.

Juk teritoriją, kurioje išsi-dėstęs ir šiuolaikinis Egiptas, ir šiuolaikinė Turkija, sudaro tie sausumos tiltai, kurie juosia Viduržemio jūrą ir kurie šiandien yra tokie pat svarbūs prekybai, komercijai, migracijai, kaip buvo ir prieš tūkstantį metų. Juk per Egiptą ir Turkiją plaukia pagrindinės migrantų bangos į Europą.

Kelis tūkstantmečius Egipto žmonės šliejosi prie Nilo upės, iš to ir kilo dar vis juntamas tos šalies homogeniškumas. Kitaip klostėsi Turkijai, kurioje įvairūs žmonės visada gyveno toli išsisklaidę per didelį plotą – tai pagimdė tautybių mišinį, kuris valstybę vienu metu ir stiprino, ir silpnino.

Galios centralizacija visuomet buvo daug lengvesnis uždavynys Kairui negu Ankarai. Tačiau net jeigu Turkijos buvę valdovai – osmanai, o prieš juos Bizantijos graikai ir turkai seldžiukai – nevisada kontroliuodavo visą turkų teritoriją, jiems puikiai sekdavosi užkariavimai.

1517 m. Egiptas pateko Osmanų imperijos valdžion – ir nuo to laiko Egiptas ėmė lygiuotis į Turkiją. Osmanų imperijai Pirmojo pasaulinio karo įkandin žlugus, abi šalys ir toliau žengė panašiais keliais per visą XX amžių.

Egipto ir Turkijos vadovai vieni kitiems tarnavo kaip įkvėpimo šaltiniai per kelis audringus valstybių kūrimo Artimuosiuose Rytuose dešimtmečius.

Pavyzdžiui, Gamalis Abdelis Nasseras, dar vis egiptiečių didžiai gerbijamas vadovas, kai kurias savo idėjas sėmėsi iš Mustafos Kemalio Atatiurko, nemažiau įtakingos asmenybės Turkijoje, savo šaliai kruopščiai sukūrusios pasaulietišką ir sukarintą valdymo modelį.

Užtat abi valstybės ir ėmė

(Nukelta į 4 psl.)

Kęstutis Šilkūnas

LIETUVOS PREZIDENTĖ PASVEIKINO B. OBAMĄ JUBILIEJAUS PROGA

Vilnius, rugpjūčio 4 d. Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė savo ir visų Lietuvos žmonių vardu pasveikino Jungtinių Amerikos Valstijų Prezidentą Baracką Obamą 55-ių metų jubiliejaus proga.

„Vertinu Jūsų garbingą tarnybą valstybei, dėmesį globaliai darbotarkei ir pastangas telkti tarptautinės bendruomenės pajėgas sprendžiant aktualiausius šių dienų iššūkius. Jums vadovaujant Jungtinės Valstijos žengė svarbius žingsnius link didesnės santarvės ir socialinio teisingumo bei išliko nepakeičiamos ginant laisvės ir žmogaus teisių idealus, siekiant saugumo bei tai-

kos pasaulyje”, - rašoma šalies vadovės sveikinimo laiške.

Pasak Prezidentės, Lietuvos ir Jungtinių Amerikos Valstijų draugystė, kuri B. Obamai einant Prezidento pareigas tapo dar stipresnė ir artimesnė, yra vertinama mūsų šalyje. Šalies vadovė taip pat pabrėžė asmeninį JAV Prezidento indėlį tęsiant ilgą abiejų valstybių partnerystės tradiciją, ryžtingą paramą mūsų regionui ir jo saugumui.

Prezidentui ir visai jo šeimai Lietuvos vadovė palinkėjo daug laimės ir visokeriopos sėkmės, o visiems JAV piliečiams – ilgų taikos, gerovės ir klestėjimo metų.

Prezidentės spaudos tarnyba

(Atkelta iš 3 psl.)

TURKIJA IR EGIPTAS ŽENGIA LYGIAGREČIAI

diegtis pasaulietiską, nacionalistinį politinių sprendimų būdą, kartu suteikdamos daug įgaliojimų ginkluotosioms pajėgoms. Tačiau ši strategija jas nustūmė periodiškai pasitaikančių pučų ir sukilimų pavojui. Ši tikrovė reali ir šiandien, kaip rodo 2013 m. perversmas Egipte ir šių metų liepos 15 d. nesėkmingas pučas Turkijoje.

Per visą XX amžių idėjomis apsiukeisdavo ne tik politiniai, bet ir religiniai Egipto bei Turkijos lyderiai. Skirtingais periodais abi šalys susidurdavo su stiprėjančiomis islamistinėmis grupuotėmis, besikėsinančiomis į egzistuojančią tvarką ir keliančiomis iššūkį valdantiesiems.

Trečiąjį ano šimtmečio dešimtmetį Kaire įsisteigė Musulmonų brolija. Jos vadovas Hassanas al-Banna savo raštuose įrodinėjo, kad religija turi sudaryti valstybės pagrindą. Būtent ši mintis ir įkvėpė islamistinius politinius sąjūdžius skersai išilgai Artimųjų Rytų.

Po kelių dešimtmečių Necmettinas Erbakanas padėjo pagrindus ir turkiškajam islamistinės politikos variantui. Jis po 1990-ųjų tapo savo šalies ministru pirmininku, kol jo iš valdžios neišspyrė kariškiai dėl to, kad jis bandė suvienyti religiją ir valstybę.

Ironišku būdu šitie poslinkiai Turkijoje panašūs į tuos, kuriuos kelis dešimtmečius vėliau patirs M. Morsi, kai iš jo, islamistinio lyderio, Egipto kariškiai jėga atsiims valstybės valdymą, rašo analitikė E. Hawthorne strateginių tyrimų instituto „Stratfor“ svetainėje.

Mykolas Drunga, LRT

MEDININKŲ ŽUDYNIŲ KALTININKAI PRIVALO ATSAKYTI

Vilnius, liepos 31 d. (ELTA). Premjeras Algirdas Butkevičius Medininkų žudynių 25-ųjų metų dieną pabrėžia, kad liepos 31-oji – pasiaukojimo už Lietuvos žmonių laisvę paženklinta diena, kai sovietiniai omonininkai iš pasalų užpuolė ir nužudė septynis Nepriklausomybę paskelbusios Lietuvos pareigūnus.

„Senajame Medininkų pasienio poste žuvę pareigūnai gynė mūsų visų Nepriklausomybę. Šiandien mes žemai lenkiamės šiems didvyriams ir jų artimiesiems. Niekada nepamiršime jų šventos aukos vardan Lietuvos”, - sako Ministras Pirmininkas A. Butkevičius. Tomas Šernas, vienintelis išlikęs gyvas Medininkų žudynėse, liudija pasauliui apie šią iki šiol nebaigtą kruviną Lietuvos bylą. Vyriausybės vadovas pabrėžia, kad nusikaltėliai privalo atsakyti už padarytą žiaurų nusikaltimą, nes teisingumo reikia ir Lietuvai, ir pasauliui.

Tragedijos minėjimo renginiai tradiciškai vyko Vilniuje ir prie Medininkų memorialo.

K. SKUČUI MAURUČIUOSE ATIDENGTA PAMINKLINIS AKMUO

Minint 75-ąsias tarpukario Lietuvos karininko, karo atašė Sovietų Sąjungoje ir vidaus reikalų ministro Kazimiero Skučo žūties metines, Mauručiuose atidengtas paminklinis akmuo.

1940 m. birželį sovietai ultimatumu Lietuvai reikalavo K. Skučą suimti ir teisti, liepą jis su kitais aukšto rango Lietuvos pareigūnais išsiųstas tardyti į Maskvą ir 1941 m. liepos 30d. sušaudytas.

Prezidento Valdo Adamkaus dekretu, po mirties karininkas apdovanotas Vyčio Kryžiaus ordinu.

LRT

PASAULIO TAUTŲ TEISUOLIO ATMINIMAS SUJUNGĖ JAPONIJOS IR LIETUVOS MIESTUS IR ŽMONES

Buvusio Japonijos konsulo Lietuvoje Čijunės Sugiharos (Chiune Sugihara) gimtinėje Jaocu (Yaotsu) liepos 31-rugpjūčio 7 dienomis vyksta šio Pasaulio tautų teisuolio atminimui skirti renginiai ir Lietuvos festivalis.

LR URM nuotr.

Vilnius, rugpjūčio 4 d. (ELTA). Buvusio Japonijos konsulo Lietuvoje Čijunės Sugiharos (Chiune Sugihara) gimtinėje Jaocu (Yaotsu) liepos 31-rugpjūčio 7 dienomis vyksta šio Pasaulio tautų teisuolio atminimui skirti renginiai ir Lietuvos festivalis.

Japoniją ir Lietuvą sujungusios Č. Sugiharos atminimo savaitės atidaryme bendradarbiavimo memorandumą pasirašė Jaocu miesto meras Masanori Kaneko ir Kauno miesto savivaldybės atstovė Inga Pukelytė.

„Č. Sugiharos atminimas sujungė Kauną su Jaocu, sutelkė Japonijos ir Lietuvos žmones kartu siekti bendro tikslo - išsaugoti ateities kartoms kilnaus Japonijos diplomato atminimą. Šiomet minėdami Lietuvos ir Japonijos diplomatinių santykių atkūrimo 25-metį, džiaugiamės nuoširdžiais Japonijos žmonių ryšiais, draugiškais mūsų valstybių santykiais”, - pabrėžė Lietuvos laikinoji reikalų patikėtinė Japonijoje Violeta Gaižauskaitė, sveikindama iškilmingo minėjimo dalyvius.

Iškilnėse kalbėję Gifu pre-

fektūros gubernatorius Hadžime Furuta (Hajime Furuta) ir Jaocu meras džiaugėsi pastaraisiais metais Č. Sugiharos gimtinėje surengtais Lietuvos atstovų vizitais, glaudžiu bendradarbiavimu su Lietuvos ambasada Tokijuje plėtojant daugelį bendrų projektų. Buvęs Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos (UNESCO) generalinis sekretorius Koičiro Matsura (Koichiro Matsura) padėkojo Lietuvai už paramą Japonijos siūlymui į UNESCO pasaulio atminties lobyną įtraukti sąrašą vizų, kurias Č. Sugihara išdavė nuo nacių persekiojimo prieglobsčio Japonijoje ieškujusiems žydams.

Č. Sugiharos gimtinėje įrengtoje memorialinėje salėje Tokijo švietimo apie holokaustą centro lektorė Fumiko Išijoka (Fumiko Ishioka) pasakojo Japonijos diplomato išgelbėtų Lietuvos ir kitų Europos šalių žydų istoriją, atskleidė jų dramatišką likimą ieškant prieglobsčio Japonijoje.

Jaunosios kartos lyderiai dalyvavo studentų ir moksleivių diskusijoje apie taikaus pasaulio kūrimą, dalijosi mintimis, kaip

puoselėti žmogaus teises ir nuo pat mokyklos suolo ugdyti pagarbą žmogui, nepriklausomai nuo jo rasės, tikėjimo ir tautybės. Savo patirtimi ir įžvalgomis šia tema su Japonijos moksleiviais dalijosi viešnia iš Lietuvos - Kauno miesto tarybos Švietimo ir kultūros komiteto pirmininkė I. Pukelytė.

Č. Sugiharos žmonos Jukiko (Yukiko), mėgusios ypatingos japonų poezijos formos - tanka - eiles, atminimui surengtas tanka poezijos kūrėjų konkursas, apdovanoti jo laureatai. Jaocu miesto salėje ir gatvėse skambėjo gyvai atliekama tradicinė japonų muzika ir Lietuvos kompozitorių Eduardo Balsio, Balio Dvariono, Juozo Gruodžio kūriniai, eksponuota nuotraukų apie Lietuvą paroda.

Jaocu miestiečiai ir svečiai, Japonijos parlamento, kitų Japonijos miestų atstovai lietuviško maisto ir tradicinių gaminių mugėje ragavo cepelinų ir šaltibarščių, domėjosi leidiniais apie Lietuvą japonų kalba, lietuviškais lino, medžio, gintaro dirbiniais, kuriuos demonstravo Japonijos ir Lietuvos mainų centras.

PERNAI GIMSTAMUMAS LIETUVOJE IŠAUGO DAUGIAUSIAI IŠ TRIJŲ BALTIJOS ŠALIŲ

Ryga, rugpjūčio 3 d. (ELTA). 2015 m. visose trijose Baltijos šalyse užfiksuotas naujagimių skaičiaus prieaugis. Palyginti su 2014-aisiais, daugiausia pernai gimstamumas padidėjo Lietuvoje - 3,6%, arba 1106 vaikais. Estijoje šie rodikliai sudarė atitinkamai 2,6% ir 356. Latvijoje naujagimių prieaugis buvo mažiausias - 1,1 %, arba 233 vaikai.

Tačiau norint užtikrinti normalią kartų kaitą, toks gimstamumo prieaugis Baltijos šalyse pernelyg mažas, teigia Latvijos centrinė statistikos valdyba

(CSV). Bendras gimstamumo koeficientas, pastebi CSV, atspindi vidutinį vaikų, kuriuos moteris gali pagimdyti per savo gyvenimą, skaičių. Latvijoje 2015 metais šis rodiklis padidėjo ir buvo didžiausias iš visų Baltijos valstybių - 1,71, tuo tarpu Estijoje - 1,58, Lietuvoje - 1,70. To nepakanka siekiant užtikrinti normalią kartų kaitą, teigia CSV.

Didžiausias gimstamumas buvo užfiksuotas 1986-1988 m. laikotarpiu - atitinkamai 2,3, 2,2 ir 2,1, būtent toks rodiklis ir užtikrina normalią kartų kaitą.

Paskutinis tarpukario Lietuvos vidaus reikalų ministras brigados generolas Kazimieras Skučas

ISTORINĖ RESPUBLIKONŲ NACIONALINĖ KONVENCIJA KLIVLANDE

Dar prieš Respublikonų nacionalinę konvenciją, kuri vyko Klivlande liepos 18-21 d., buvo aišku, kad jau seniau daugiausia balsų surinkęs Donald Trump (Donaldas Trampas) bus nominuotas kandidatu į JAV prezidentus nuo Respublikonų partijos. Tačiau lietuviams, estams, latviams, lenkams ir ukrainiečiams labiau rūpėjo ne tai, bet kaip respublikonai vertina NATO. Todėl liepos 20 d. vykusioje trumpoje spaudos konferencijoje (joje dalyvavo Ukrainos ambasadorius JAV Valerij Chaly, Lietuvos Respublikos garbės generalinė konsulė Ingrida Bublienė, JAV lietuvių bendruomenės Ohajaus apygardos pirmininkas dr. Viktoras Stankus), kurią Ohajaus delegacijai surengė JAV Senato daugumos vadovas senatorius Mitch McConnell (Mičas Makauneilas), o konferencijos vedėjas buvo senatorius Rob Portman (Robas Portmenas), dr. V. Stankus paklausė senatorių M. McConellą – ar JAV reikalingas stiprus NATO? Senatorius atsakė trumpai: „Tikrai reikalingas. Pabrėžiu – mūsų respublikonai nori išlaikyti stiprų NATO. Tai sėkmingiausias karinis aljansas, veikiantis ne tik Europoje, bet ir už jos ribų, pavyzdžiui, Afganistane, kuriame NATO kariai mums daug padėjo.“ (Daugiau nei 1,000 NATO karių ne amerikiečių ten žuvo.) Beje, tą pačią nuostatą savo rezoliucijoje prieš pat mirtį (2016m. birželio 12 d.) buvo pareiškęs JAV senatorius iš Klivlando George Voinovich (Džordžas Voinovičius), Respublikonų nacionalinės konvencijos platformos komiteto narys. (Šią rezoliuciją dr. V. Stankus aprašė birželio 26 d. laiške laikraščiui „Cleveland Plain Dealer“ ir internete cle-

veland.com birželio 23 d.)

Senatorius M. McConellas taip pat pabrėžė, kaip svarbu yra perrinkti pasišventusį Baltijos šalių, ukrainiečių ir NATO rėmėją JAV senatorių Robą Pormmaną iš Ohajaus – be jo vargiai ar JAV Senate išliktų trapi respublikonų dauguma, siekianti socialinės, finansinės, ekonominės ir gynybinės Amerikos gerovės.

Kiti kalbėtojai pabrėžė būtinybę apsupti Donaldą Trumpą gerais patarėjais, kurie padėtų vykdyti minėtus respublikonų siekius. Tačiau tai nelengvas kelias, nes daug respublikonų partijos narių neremia D. Trumpo. Pavyzdžiui, buvęs kandidatas į JAV prezidentus senatorius Ted Cruz (Tedas Kruzas) kalbėjo apie konvenciją, bet neparėmė Trumpo, o Ohajaus gubernatorius John Kasich (Džonas Kasičius), nors ir dalyvavo Ohajaus respublikonų renginiuose Klivlande, boikotavo konvenciją ir neparėmė Trumpo, nes nesutinka su kai kuriomis jo politinėmis nuostatomis (J. Kasich pasisako už Ukrainos apginklavimą, prieš bičiuliavimąsi su Putinu ir pan.). Kaip bebūtų, D. Trumpas nuogaštuoja, kad be J. Kasicho palaikymo Ohajuje jis gali pralaimėti, o be Ohajaus – ir prezidento rinkimus.

D. Trumpo negatyvius pasisakymus apie NATO (turima galvoje jo pasisakymas apie tai, kad JAV nesipultų ginti Baltijos šalių, jei jas užpultų Rusija, nes jos nevykdo išsipareigojimų skirti daugiau lėšų gynybai) reikia laikyti netiesa, nes NATO penktasis straipsnis, skelbiantis, jog aljansas gins kiekvieną užpultą savo narį, jau buvo įvykdytas tuomet, kai JAV buvo užpulta 2001 m. rugsėjo 11 d.: tada lietuvių, estų, kitų NATO šalių kariai kovojo Afganistane už Amerikos interesus. Be to, Estija kartu su kitomis ketu-

Ohajaus delegacijai skirtoje mažojoje spaudos konferencijoje: dr. Viktoras Stankus, JAV LB Ohajaus apygardos vicepirmininkas; JAV Senato daugumos vadovas Mitchas McConnellas; LR garbės generalinė konsulė Ingrida Bublienė.

riomis NATO šalimis išleidžia gynybai reikalaujamus 2 proc., o Lietuva netrukus irgi įvykdys šį išsipareigojimą.

D. Trumpo rinkimų komanda konvencijoje Klivlande ištyrinė siūlymus ateities Amerikos valdžios administracijai apginkluoti Ukrainą prieš Putino agresiją, siūlydama tik suteikti tinkamą paramą, nors ir pripažįstama, kad Rusija varžo savo žmonių demokratines teises. Negana to, Trumpo parinktas užsienio reikalų patarėjas Carter Page (Karteris Peidžas) yra pasakęs, kad „Ukraina Rusijai – tai kaip kokia Kvebeko provincija Kanadoje“. Tačiau iš Baltųjų Rūmų aiškiai sakoma, kad JAV vykdys savo išsipareigojimus NATO blokui.

Istorijoje jau žinomas atvejis, kai prezidentas Gerald Ford (Džeraldas Fordas), pasakęs, jog „Rytų Europa nėra valdoma Sovietų sąjungos“, pralaimėjo rinkimus konkurentui Jimmy Carter (Džimiui Karteriui), nes dėl šio pasisakymo nesulaukė 12 milijonų Rytų Europos kilmės ir anti-komunistinių nuostatų amerikiečių palaikymo.

Į Respublikonų nacionalinę konvenciją Klivlande suvažiavo 55, 000 žmonių: delegatai, svečiai, apie 15, 000 žurnalistų iš viso pasaulio. Tai buvo gera proga atkreipti dėmesį į Baltijos šalių

siekius. Tokia proga buvo pasinaudota liepos 19 d. Klivlando Viešojoje aikštėje – tame istoriniame (nuo 1796 m.) viešosios nuomonės forume, perpildytame demonstrantų, žiniasklaidos atstovų, fotografų, dokumentalistų. Čia lietuviai dr. V. Stankus, tautiniais rūbais pasipuošusi Rita Kizytė laikė Lietuvos Trispalvę bei Lietuvių bendruomenės ir „Baltic American Freedom League“ (tai organizacija, kuri nuolat kreipiasi į JAV Kongresą, kad valdžia užstotų Baltijos valstybes) plakatus, kartu su jais buvo ir Estijos nacionalinės tarybos iš Los Andželo atstovas Aavo Reinfeldas su Estijos vėliava. Žiniasklaidos atstovai pastebėjo Lietuvos vėliavą ir NATO marškinėlius dėvintį V. Stankų, todėl paklausė, ko jie siekia. Lietuviai paaiškino esantys susirūpinę Baltijos šalių saugumu ir norintys, kad Jungtinėms Valstijoms būtų reikalingas stiprus NATO, galintis apsiginti nuo bet kokios agresijos prieš JAV ir NATO nares. Ta tema teko pabendrauti su įvairių žiniasklaidos priemonių atstovais, kalbėtojus fotografavo „New York media“ ir kiti.

Baltijiečiai turėjo galimybių pasirodyti ir kituose renginiuose. Saulius Anužis, JAV lietuvių bendruomenės narys, ddalyvavo Respublikonų nacionalinėje konvencijoje kaip Respublikonų partijos veikėjas (jis buvo senatoriaus T. Cruz konsultantas), liepos 19 d. konvencijoje kalbėjo buvo latvių kilmės profesionali golfo žaidėja Natalie Gulbis. LR garbės generalinė konsulė Ingrida Bublienė, reklamuodama Lietuvą, dalyvavo renginiuose, vienaip ar kitaip susijusiuose su Respublikonų nacionaline konvencija: Case

Western Reserve universiteto prezidentės Barbaros Snyder priėmimo „Global Partners in Diplomacy“, Amerikos žydų komiteto priėmimo diplomatams, „Global Cleveland“ priėmimo Klivlando orkestro rūmų Iškilmų salėje (čia kalbėta apie Klivlandą globaliu mastu, apimant diplomatinę, kultūrinę, prekybos ir kt. sferas).

Džiugu, kad istoriniame veiksmo Klivlande dalyvavo lietuviai, kurie ne tik reklamavo Lietuvą, bet iškėlė visoms trimis Baltijos šalims ir Ukrainai rūpimą saugumo klausimą.

Beje, antrąją konvencijos dieną (liepos 19 d.) „The Q-Quick Loans Arena“ arenoje D. Trumpas, prieš savo kalbą, turėjo duoti scenoje ištikimybės priesaiką Amerikai ir jos vėliavai, dalyvaujant tautiškais rūbais apsirengusiam jaunimui, atstovaujančiam savo kilės kraštus: Vengriją, Ukrainą, Lietuvą (jai atstovavo Gražinos Kudukienės anūkė Sofija Schlehticovaitė), Latviją, Estiją, Lenkiją, Čekiją, Slovakiją, Rumuniją, Slovėniją, Italiją, Vokietiją ir kitas NATO šalis. Šį atstovavimo momentą organizavo Irene Morrow, buvusi Amerikos tautybių sąjūdžio prezidentė ir lenkų organizacijų veikėja, kartu su Gražina Kuduliene - Cuyahoga apskrities Respublikonų partijos vykdomojo komiteto nare. Deja, D. Trumpas nepasirodė, tad jaunimas vienas davė priesaiką. Renginio organizatoriai spėjo, kad taip nutiko dėl Trumpo pasisakymų prieš NATO.

Šis įvykis buvo rodomas visam pasauliui per CNN ir kitas televizijos agentūras.

Dr. Viktoras Stankus

RNC, demonstracija Viešojoje aikštėje (Public Square): Rita Kizytė, dr. Stankus (dėvintis NATO marškinėlius); BAFLE ir estų atstovas Aavo Reinfeldt. *Autoriaus nuotraukos.*

KURIS KANDIDATAS TINKAMESNIS?

Respublikonų partijos kandidatas Donald J.Trump (kairėje) ir demokratų partijos – Hillary Clinton. [wikipedia.org](#)

JAV yra respublika, kurioje prieš ir per rinkimus į prezidento postą varžosi dvi partijos: Demokratų ir Respublikonų, nes mažosios partijos nepajėgia surinkti pakankamai balsų kandidatui iškelti. Tačiau mažųjų partijų įtaka yra neabejotina.

2016 metais JAV prezidento rinkimai vyks lapkričio 8 d. Respublikonų partijos kandidatas yra Donald J.Trump, o demokratų Hillary Clinton. Varžybos tarp šių kandidatų prasidėjo jau prieš kandidatų patvirtinimą, per šių partijų suvažiavimus.

Per partijų debatus ir iki šiol vykstančius kandidatų susitikimus su savo šalininkais bei rėmėjais, į partijų gretas įsijungia naujų pasekėjų - balsuotojų. Visa tai spauda atidžiai seka, komen-

tuoja ir dokumentuoja, ieškodama jų kalbose netikslumų, prieštaravimų ir neteisybių, nes kiekvienas politikas, nesvarbu, kokio rango jis ar ji bebūtų, daro klaidų.

Demokratų partija per paskutinius 8 metus sukūrė nemaža pagirtinų programų ir padarė vykusių pakeitimų. Tačiau per tą patį laikotarpį ji įgyvendino kraštutinius įstatymus, kurie sukėlė nesutarimą ir nepasitikėjimą programų vadovybės tarpe, pvz. nesulaikomą nelegalių imigrantų srovę, masinę finansinę paramą (auką?) kai kurioms valstybėms, neapgalvotas, neatsakingas sutartis. Visiems, kurie seka kandidatų rinkimus, jau įkyrėjo spėliojimai, kuris kandidatas yra tinkamesnis prezidento postui: vienas kandidatas

yra nepastovus, nepatyręs, o kitas įsivėlęs į kažkokių nusizengimus, bet patyręs ir įžvalgus.

Per vienos partijos suvažiavimą straipsnio autorius iš kalbėtojų negirdėjo, kad tos partijos kandidatas yra teisingas ar sąžiningas. Ar tai pranašystė, ar sąmoningas praleidimas? Donald J.Trump Respublikonų partijos suvažiavime pareiškė: „I shall make United States great again” („Aš vėl paversiu JAV didinga”), o per Demokratų suvažiavimą keletas kalbėtojų tikino: „United States is great now” („JAV dabar yra didinga”).

Peržvelgę paskutiniųjų 8 metų politinių įvykius, išvadą padaryti turite jūs patys.

Visi balsuotojai turi teisę ir pareigą pareikšti savo nuomonę, bet ta nuomonė turėtų būti pagrįsta ne vienu, bet daugeliu jums rūpimų klausimų ir atsakymų. Nepraleiskite progos ta teise pasinaudoti.

Algirdas V.Matulionis

„MISIJOS SIBIRAS’16” DALYVIAI
PREZIDENTEI PARVEŽĖ LAIŠKĄ

Vilnius, rugpjūčio 1 d. (ELTA). Prezidentė Dalia Grybauskaitė pirmadienio rytą pasitiko iš ekspedicijos po lietuvių tremties vietas už poliarinio rato sugrįžusius „Misijos Sibiras’16” dalyvius ir pavaišino juos savo medumi, šilauogėmis ir obuolių sultimis.

Prezidentė „Misijos Sibiras” dalyviams prieš išvykstant perdavė penkis laiškus, adresuotus Krasnojarsko krašte, Igarkoje gyvenantiems tremtiniais ir jų palikuonims. Misijos dalyviai šalies vadovei parvežė atsakymą, kurį parašė Viktorija Braškytė. Jos laiške rašoma, kad tėčio ir močiutės, kurie buvo ištremti iš Lietuvos į Igarką, nebėra tarp gyvųjų, bet visą Lietuvai skirtą meilę jie perdavė savo įpėdiniams. Savo laišku moteris Prezidentei ir visiems lietuviams siunčia savo širdies šilumą.

„Tai, ką daro „Misija Sibiras”, turi ilgąamžę, simbolinę prasmę. Šios ekspedicijos

savyje sukaupia didelį patriotizmo užtaisą, jos prisideda prie mūsų identiteto išsaugojimo. Dabar svarbu perduoti šį stiprybės ir pasididžiavimo Lietuvai jausmą kuo plačiau”, - sakė Prezidentė.

Pasak šalies vadovės, pasibaigus vienam misijos etapui, prasideda kitas, ne mažiau atsakingas. Tai - užduotis dalytis ekspedicijoje gautomis žiniomis ir įspūdžiais apie Lietuvos žmonių tremtį, kalbėtis su moksleiviais, savo bendraamžiais apie įgytą patirtį.

Šiemet, minint masinių tremčių pradžios 75-metį, „Misija Sibiras” penkio-liktoji ekspedicija vyko už poliarinio rato, į Igarką, kur jos dalyviai sutvarkė didžiausias lietuvių tremtinių kapines Sibire. Jų pagrindinėse erdvėse, nuo kurių atsiveria vaizdas į kapines, buvo pastatyti devyni kryžiai. Medieną kryžiams teko atsiplukdyti 1750 kilometrų iš Krasnojarsko, nes medienos perdirbimo kombinatas, kuriame kadaise dirbo daugybė lietuvių, jau nebeveikia.

Ekspedicijos dalyviai, lankydami Butovo poligone, kur stalinistinio režimo metais buvo sušaudyti šimtai įvairių tautybių asmenų, taip pat ir lietuvių, jų žūties vietoje pasodino gėlių.

į didmiesčius. Štai Permės srities atveju: iš kaimų keliamasi į Kudymkarą, iš ten į Permę, o iš čia netgi į Maskvą ar Sankt Peterburgą.

Vizijaus gyvenvietėje ankstesnės ekspedicijos metu dar sutikome du lietuvius. Deja, mes jau nebespėjome. Vienintelis likęs gyvas lietuvis buvo išvykęs, jo mama – jau mirusi. Kaip pasakoją vietiniai gyventojai, jis gana keistas, ne visai sveikas žmogelis. Neabejojame, kad tremtis, sunki gyvenimo našta, kančios, tolimas atstumas nuo gimtosios žemės paveikė žmogų.

Jau ruošiantis palikti šį kaimą, mums pamojo pagyvenusi moteris. Supratome, atokiuose kaimuose žmonės išsiilgę bendravimo, naujienų, o apsilankę svetimi žmonės jiems tikras įvykis. Moteris buvo labai maloni, šypsojosi, klausinėjo apie mus. Dar jos atmintyje išlikę gyvenimo tarpsniai, kuomet čia gyveno tremtiniai. Lietuvius ji apibūdino kaip be galo darbščius, stiprius žmones. Rusė labai gailėjo, jog Lietuva nebeprisiklausanti Rusijai: „Juk anksčiau visi sutarė draugiškai, gyveno kaip šeima”.

(Pabaiga)

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

TREMTIES PRISIMINIMAI

Janina Graužinytė-Sabaliauskienė
Genovaitė Graužinytė-Skorupskienė
Stasys Graužinis
(Tęsinys, pradžia Nr.11)

1950 metais Viziajuje atsirado elektra, mama nupirkdavo kerzinių batų, tad nereikėjo vaikščioti su vyžomis. Į kai kurias šeimas pradėjo iš lagerių grįžti tėveliai. Mes žinojome, kad mūsiškis miręs ir nesugrįš... Tada mama nupirko karvutę. Žiemomis vietiniai jas laikė lentinėse pašiūrėse, o kad joms būtų šilčiau, pastatėlius apkasdavo sniegu. Jau po Stalino mirties susilaukėme permainų. Pradėjo kepti skanesnę duoną, jos buvo galima daugiau nusipirkti. Tą dieną, kai mirė vadas, mokykloje turėjome visi liūdėti...

1958 metų vasarą su mama atvykome atostogauti į Lietuvą. Tremtyje buvau praleidęs tryliką metų, man jau buvo septyniolika. Buvau baigęs septynias klases ir proftechninę statybininkų mokyklą, tapau mūrininku. Tuo metu vaikai jau galėjo į Lietuvą sugrįžti, tačiau mama dar nebuvo reabilituota. Gimtinė buvau pamiršęs. Važiavome keleiviniu trauki-

niu per Maskvą, man viskas buvo nauja. Lietuvoje buvo graži gamta, bet žmonės ir

valdininkai nusiteikę priešiskai. Atvykome į Džiugailius, kur gyveno du mamos broliai. Pamačiau, kad ir jie daug dirba, laiko karvutę, paršiuką, tačiau už darbą uždirba kapeikas. Po trijų savaitių grįžome į Sibirą. Deja, ten mūrininkų nereikėjo, nes viskas buvo iš medžio. Vėliau mokiausi

Pirmoji Graužinių šeimos tremties nuotaru. Sofija su vaikais Janina, Genute, Stasiuku, Vizijaus, 1946 metai

vairuotoju.

1960 metais išėjau į kariuomenę. Į Lietuvą sugrįžau 1963 metais, vos baigęs tarnybą. Apsistočiau Kėdainiuose, įsidarbinau Chemijos kombinate šaltkalviu. Lankiau vakarinę mokyklą. Vėliau dirbau šaltkalvių brigadininku, turėjau septintą kvalifikacinę kategoriją.

Vedžiau Janiną Medekšaitę, užauginome dukras Irutę ir Janiną. Džiaugiuosi dviem anūkėmis.

Prologas

Po šešių dešimčių metų nuo aprašomų įvykių Sibire lankėsi lietuviai. Štai ką rado tada gausiame lietuvių apgyvendintame Komijos kaime. „Kitas kaimas – Vizijaus – mus stipriai nustebino. Seniau buvusi didžiulė gyvenvietė dabar stipriai sumažėjusi. Anksčiau čia gyveno apie du tūkstančius gyventojų. Tokį pokytį neabejotinai sąlygojo mirštantys tremtiniai. Kaip pasakoją vietiniai gyventojai, buvusių tremtinių atžalos masiškai išsikėlė gyventi ir ieškoti darbo į didesnius miestus. Rusijoje pastebėjome tendenciją – anksčiau buvusios didelės gyvenvietės ir kaimai nyksta, jaunesni ir aktyvesni piliečiai, dar „nėsugadinti stikliuko”, keliauja

Iš dešinės į kairę: 2015 m rugsėjo 26 d. per JAV LB Tarybos XXI sesiją „Radisson” viešbutyje, Ystleike, Ohajo valst. (Eastlake, Ohio) Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius įteikė „Vities” d-jos pirmininkui „Dirvos” leidėjui Algirdui V. Matulioniui sveikinimą artėjančio „Dirvos” 100-mečio proga bei asmeninę dovanėlę.

LR URM nuotr.

DUBLINE SURENGTAS PIRMASIS BALTIJOS ŠALIŲ FESTIVALIS

Lietuvos ambasada kartu su Estijos ir Latvijos ambasadamis Dubline liepos 3 dieną surengė pirmąjį Baltijos valstybių festivalį „Baltic Day”, kurio metu Airijos visuomenei buvo įvairiapusiškai pristatytos trijų Baltijos valstybių tradicijos ir kultūra, vyko amatų, rankdarbių ir kulinarinio paveldo mugė, dainininkų, muzikantų ir šokėjų pasirodymai, pristatytos turizmo galimybės. „Baltic Day” yra pirmas tokio pobūdžio renginys Airijoje. Festivalį inicijavo ir surengė Baltijos šalių diplomatinės atstovybės Dubline.

Festivalio atidarymo metu Baltijos valstybių ambasadoriai pasidžiaugė tūkstančiais žiūrovų ir ypač gausiu airių būriu, patikindami, kad toks susidomėjimas ir pirmojo festivalio sėkmė įpareigoja ambasadas jį rengti ir kitais

metais bei padaryti tradiciniu.

Lietuvos ambasadorė Airijoje Rasa Adomaitienė sveikinimo kalboje pasidžiaugė, kad tai nėra pirmasis Baltijos valstybių diplomatinų atstovybių ir bendruomenių bendradarbiavimo projektas – kartu taip pat paminėtas Baltijos kelio jubiliejus, surengta bendra meno paroda.

Lietuvai festivalyje atstovavo Šiaurės Airijos lietuvių liaudies šokių ansamblis „Spiečius” ir grupė iš Lietuvos „Baltos varnos”. Festivalį parėmė ir ambasada talkininkavo Lietuvių asmenų ir bendruomenių sąjunga „LABAS”, Lietuvos tarptautinis heraldikos fondas.

Festivalis vyko populiariausio Dubline ir vieno didžiausių Europoje parkų „Phoenix” prestižiniame dvaro Farmleigh parke. **LR URM**

Lietuvos, Estijos ir Latvijos ambasados Dubline liepos 3 dieną surengė pirmąjį Baltijos valstybių festivalį „Baltic Day”. **LR URM**

„AŠ PRIGLAUDŽIAU PRIE ŽEMĖS ŠIRDĮ”

Nepaisant to, kad keletą savaitių šis renginys-pristatymas buvo garsinamas plakatais ir lapeliais, kuriuose tilpo įrašas „Susitikime bus pristatytas projektas „Aš priglaudžiau prie žemės širdį”, pasakojantis apie seserų Sofijos Smetonienės ir Jadvygos Tubelienės veiklą tarpukario Lietuvoje ir valstybės likimą Sovietų laikais. Taip pat menininkai supažindins su kitais savo projektais”, stebino tai, kad skelbimuose nebuvo įrašyta, kas yra šio pristatymo rengėjai. Jis įvyko liepos 24 d. 1:00 val. po p. Klivlando lietuvių namų restorane „Gintaras”, pristatymą trumpu žodžiu pradėjo Klivlando lietuvių kultūros dokumentavimo centro saugotojas Andrius Dunduras, apžvelgdamas savo veiklą ir ateities planus. Jis

pristatė ir iš Lietuvos atvykusius šios popietės menininkus: Ramunę Kudzmanaitę ir Antaną Zabelavičių. R. Kudzmanaitė priminė, kad praeitą rudenį ji buvo atvykusi į Klivlandą dalyvauti knygos „Dvi seserys” pristatyme ir prisipažino, kad kalbant su Lietuvos jaunimu aiškėja, jog apie tą knygą „jie nieko nežino”. Ji taip pat padėkojo Andriui Dundurui už įdėtas pastangas ir suteiktas galimybes. Menininkė pabrėžė, kad susidomėjimas šiame renginyje rodytu filmu, kurį aiškino Antanas Zabelavičius, Lietuvoje yra didelis. Netobulame filme kaitaliojosi įvairūs seni vaizdai, surinkti iš įvairių archyvų. Juos sekti nebuvo lengva net ir su paaiškinimais. Keistai nuteikė sovietinių laikų pašto ženklai

ir dokumentų kopijos, nors Zabelavičius ir tvirtino, kad šie rodiniai yra meniškai vertingi. Nesuprantama, kodėl abu menininkai tik „trumpai ir greitai” paminėjo abi iškilias seseris, lyg svarbiausia šio renginio dalis būtų tik rodytas filmas.

Straipsnio autorius yra skaitęs prof. Onos Voverienės straipsnį „Sugrįžimas iš užmaršties” (Tremtinys”, Nr. 28, 2015.07.31) ir 2015.11.29. dalyvavo knygos „Dvi seserys” pristatyme Klivlande, Ohajo valst. Jo nuomone, panašių pristatymų rengėjai ateityje turėtų būti stropesni, geriau pasiruošę ir susipažinę su pristatoma medžiaga. Šiame pristatyme (įskaitant rengėjus) dalyvavo apie 30 asmenų.

Algirdas V. Matulionis

VIENYBĖS GEGUŽINĖ

Š. m. liepos 27 d. 5:00 – 8:00 val. v. Klivlando Šv. Kazimiero parapijos „Švento vardo draugija” vėl surengė malonią popietę – gegužinę. Ji vyko parapijos pastatų apsuptyje, ant žalios vejės. Iš vienos pusės pobūvio erdvę dengė aukšti medžiai, saugantys žmones nuo kaitrių saulės spindulių.

Dienos karštį sušvelnino

vėsus vėjelis. Į šią „Vienybės gegužinę” įėjimas buvo nemokamas, kaip ir gausus ir skanus maistas bei gaivieji šalti gėrimai. Atvykusieji turėjo progą įsigyti piniginės loterijos bilietus ir išbandyti savo laimę. Loterijos prizas buvo pusė surinktos sumos. Antroji surinktos sumos pusė buvo skirta parapijai.

LIETUVA PRISTATYTA ISPANIJOS TURISTAMS

Liepos 12 dieną Lietuvos Respublikos ambasados Madride patarėja Lina Skerstonaitė dalyvavo tiesioginėje radijo stoties „Gestiona

Radio” laidoje, kurios metu buvo pristatoma Lietuva.

Laidos klausytojams buvo pasakojama apie Lietuvos miestus, nacionalinius parkus,

Šiais metais prizas buvo \$170.00 („Švento vardo draugija” šią loteriją rengia kas mėnesį, *aut. past.*). Dalyviams buvo išdalintos anketos nemokamai loterijai, kuri turėjo daugiau nei 20 prizų.

Straipsnio autoriaus skaičiavimu, gegužinėje dalyvavo per 50 asmenų, trečdalis jų buvo lietuviai.

Algirdas V. Matulionis

kulinarinį paveldą bei tradicinius amatus. Ispanijos turistai vis aktyviau atranda Lietuvą 2015 m. jų skaičius Lietuvoje išaugo 26,2% lyginant su prieš tai buvusiais metais. **LR URM**

BRAZILIJOS LIETUVIUS SUBŪRĖ LIETUVOS KREPŠINIS

Brazilijos lietuviai pasipuošę lietuviška simbolika stebėjo Lietuvos ir Brazilijos vyrų krepšinio kontrolines rungtynes. **LR URM**

Liepos 30 d. San Paulo valstijoje Lietuvos krepšinio rinktinė sužaidė paskutiniąsias kontrolines rungtynes ruošiantis svarbiesiems olimpiniams mūšiams Rio de Žaneiro mieste. Krepšininkų palaikymui susibūrė gausus ir entuziastingas Brazilijos lietuvių būrys, kaip puikus patvirtinimas to, kad sportas bei krepšinis yra reikš-

minga lietuviškos savasties, stiprybės ir bendrystės ašis, ypatingai - Lietuvoje negimusiam ir tik iš tėvų bei senelių lietuviškumą pažįstančiam jaunimui.

Deja, šįkart lietuvių komandai pritrūko sėkmės ir jie, pirmąvę antrame ir trečiame kėliniuose, vis dėlto nedideliu skirtumu - 62 : 64 - nusileido

savo priešininkei Brazilijos rinktinei. Tačiau tai viso labo tik antras lietuvių pralaimėjimas paruošiamajame etape. Tačiau jau rugpjūčio 7 d. mūsų tautiečiai turės progą atsirevanšuoti – būtent kova su Brazilija prasidės olimpinis Lietuvos rinktinės pasirodymas 2016 metų vasaros žaidynėse. **LR URM**

LIETUVOJE LANKYSIS JAPONIJOS JŪRŲ SAVIGYNOS PAJĖGŲ MOKOMŲJŲ LAIVŲ ESKADRA

Japonijos jūrų savigynos pajėgų nuotrauka – Eskadros laivai pasauliniam turui išlydimi iš Tokijo.

Minint Lietuvos ir Japonijos diplomatinių santykių 25-erių metų jubiliejų ir plėtojant dvišalį bendradarbiavimą gynybos srityje Klaipėdos jūrų uoste rugpjūčio 8-11 d. lankysis Japonijos jūrų savigynos pajėgų mokomųjų laivų eskadra. Eskadra, kuriai vadovauja kontradmirolas Hidetoshi Iwasaki, atvyksta su trimis kariniais laivais su maždaug 750 Japonijos savigynos pajėgų jūrininkų ir civilio personalo. Tai bus pirmas toks Japonijos mokomųjų laivų eskadros vizitas Lietuvoje.

Lietuvoje Japonijos atstovai lankysis Klaipėdoje, Kaune, Vilniuje ir Medininkuose. Susitiks su Krašto apsaugos ministerijos, Lietuvos karių jūrų pajėgų, Klaipėdos miesto savivaldybės atsto-

vais, padės gėlių Lietuvos laisvės gynėjams Antakalnio kapinėse. Eskadros nariai taip pat lankysis Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje Vilniuje. Japonijos laivų medikų personalas vyks ir į Klaipėdos jūrininkų ligoninę. Vizito metu taip pat numatomas Japonijos eskadros jūrininkų apsilankymas Lietuvos Karinių jūrų pajėgų Karo laivų flotilėje ir Lietuvos aukštojoje jūreivystės mokykloje, kur Japonijos savigynos pajėgų jūrininkai susipažins su Lietuvos jūrininkų ir jūrų karininkų rengimo sistema.

Rugpjūčio 9-10 dienomis Klaipėdos gyventojai ir svečiai turės galimybę apžiūrėti visus tris Klaipėdos jūrų uoste prisivartavusius Japonijos karinius laivus: JS KASHIMA, JS

ASAGIRI ir JS SETOYUKI.

Rugpjūčio 9 d. Vilniaus Katedros vyks tradicinių Japonijos būgnininkų ir pučiamųjų orkestro pasirodymas.

Lietuva yra viena iš 13 pasaulio šalių, kurias pasaulinio plaukiojimo metu aplankys mokomoji Japonijos laivų eskadra. Japonijos laivų eskadra mokomąjį kruizą aplink pasaulį pradėjo šių metų gegužės 20 dieną. Perplaukusi Ramųjį ir Atlanto vandenynus, eskadra rugpjūčio 8 d. švartuosies Klaipėdos jūrų uoste. Tai kasmetinis Japonijos Jūrų savigynos pajėgų mokomasis plaukiojimas, kurio metu stiprinamas tarpusavio supratimas ir bendradarbiavimas bei keičiamasi patirtimi su aplankomų šalių karinėmis pajėgomis. **LR KAM**

IR LIETUVIAI, IR KITI EUROPIEČIAI PAGRINDINĖMIS ES PROBLEMOMIS LAIKO IMIGRACIJĄ IR TERORIZMĄ

Vilnius, rugpjūčio 1 d. (ELTA). „Eurobarometro“ apklausa duomenimis, imigracija išlieka dažniausiai tiek lietuvių, tiek kitų europiečių nurodoma problema, iškylanti Europos Sąjungai (53 proc. lietuvių ir 48 proc. europiečių). Daugiau kaip pusė - 67 proc. europiečių pritaria bendrajai ES migracijos politikai. Terorizmas yra antra dažniausiai nurodoma problema (48 proc. lietuvių ir 39 proc. europiečių). Terorizmas minimas daug dažniau nei ekonominė padėtis (19 proc., sumažėjo 2 procentiniais punktais), valstybių narių viešųjų finansų padėtis (16 proc., sumažėjo 1 procentiniu punktu) ir nedarbas (15 proc., sumažėjo 2 procentiniais punktais).

Paprašyti įvardinti, kokios yra didžiausios problemos, išskylančios Lietuvai, daugiau kaip pusė (59 proc.) lietuvių nurodė didėjančias kainas, infliaciją, pragyvenimo kainą,

antra didžiausia problema Lietuvoje, lietuvių manymu, yra mokesčiai (25 proc.).

Europiečių, sakančių, kad pasitiki Europos Sąjunga, dalis, palyginti su 2015-ųjų rudeniu, padidėjo 1 procentiniu punktu, iki 33 proc. Tuo tarpu lietuvių, pasitikinčių Europos Sąjunga, dalis sumažėjo 1 procentiniu punktu, tačiau išlieka palyginti didelė - 58 proc. Vidutinis pasitikėjimo nacionalinėmis vyriausybėmis lygis išliko stabilus - 27 proc. europiečių ir 24 proc. lietuvių.

Lietuviai yra vieni optimistiškiausiai Europos Sąjungos ateitį vertinančių europiečių - 66 proc. Didžiausia dalis optimistiškai Europos Sąjungos ateitį vertinančių respondentų gyvena Airijoje (77proc.), Rumunijoje (70 proc.) ir Maltoje (67 proc.). Pesimistiškiausiai Europos Sąjungos ateitį vertina graikai (28 proc. nusiteikę optimistiškai ir 70 proc. pesimistiškai).

Apklausa duomenimis, didžiausiu Europos Sąjungos laimėjimu dauguma tiek europiečių, tiek lietuvių nurodo laisvą asmenų, prekių ir paslaugų judėjimą ES - 77 proc. lietuvių ir 56 proc. europiečių. Antroje vietoje yra taika tarp Europos Sąjungos valstybių narių (57 proc. lietuvių ir 55 proc. europiečių).

Kaip ir ankstesnėje 2015 m. lapkričio mėn. atliktoje apklausoje, šios apklausa duomenys rodo, kad europiečiai pritaria Europos Komisijos nustatytoms prioritetinėms sritims. 79 proc. europiečių ir net 93 proc. lietuvių bei 95 proc. latvių pritaria laisvam ES piliečių judėjimui, kad jie galėtų gyventi, dirbti, studijuoti ir užsiimti verslu bet kurioje ES šalyje. Lietuviai su švedais labiausiai iš visų europiečių pritaria ES bendrajai skaitmeninei rinkai (56 proc. europiečių ir 72 proc. lietuvių bei švedų).

LIETUVA IR PASAULIS

„Lietuva „išsamiai išnagrinės ir apsvarstys“ Rusijos pasiūlymus NATO dėl priemonių užtikrinti karinių orlaivių skrydžių saugumą virš Baltijos jūros“, – teigia Krašto apsaugos ministerija. Tokią poziciją ministerija išsakė po to, kai Rusijos gynybos ministerija pareiškė esanti pasirengusi konsultacijoms su Lietuva ir kitomis regiono šalimis, kad būtų užtikrinti karinės aviacijos skrydžiai su įjungtais atsakikliais. Krašto apsaugos ministerija pažymi, kad NATO viršūnių susitikime Varšuvoje liepą buvo patvirtinta, jog siekiant išvengti nesusipratimų ir didinti skaidrumą ir nuspėjamumą NATO lieka atvira dialogui su Rusija NATO ir Rusijos tarybos rėmuose.

Rusija jau pakvietė NATO ekspertus į Maskvą kartu parengti priemones Suomijos prezidento iniciatyvai realizuoti. Suomijos prezidentas Sauli Niinisto prieš mėnesį pasiūlė į Helsinkį atvykusiam Rusijos prezidentui Vladimirui Putinui susitarti, kad karo lėktuvai virš Baltijos visada skraidytų su įjungtais atsakikliais.

Rugpjūčio 2 d. į Europos Sąjungos (ES) jūrų pajėgų komponento operaciją Viduržemio jūros regione (angl. *European Union Naval Force Mediterranean*) „Sophia“ išvyko Lietuvos kariuomenės karininkas, kuris kartu su kitu nuo birželio operacijoje dalyvaujančiu Lietuvos kariu tarnaus Italijos karinio jūrų laivyno lėktuvnešyje „Giuseppe Garibaldi“. Seimo nutarimu dėl Lietuvos karinių vienetų dalyvavimo tarptautinėse operacijose į ES karinę operaciją Viduržemio jūros regiono pietų centrinėje dalyje „Sophia“ šiais metais buvo padidintas karių skaičius nuo 5 iki 20, nes Lietuva į šią ES operaciją papildomai skiria štabo karininkus ir Laivo apžiūros grupę (angl. *Vessel Boarding Team*).

Lietuvos vyriausybė liepos 28 d. įteikė notą Baltarusijos diplomatei dėl incidento statomoje Astravo atominėje elektrinėje (AE) ir kreipėsi į Briuselį, prašydama Europos Sąjungos (ES) įsitraukimo. Į Užsienio reikalų ministeriją buvo iškviesta Baltarusijos laikinoji reikalų patikėtinė Lietuvoje Liudmila Tatarinovič. Šių diplomatinių veiksmų imtasi po to, kai Baltarusijos žiniasklaida paskelbė informaciją apie liepos 10 d. Astravo AE įvykusį incidentą, kurio metu galimai buvo pažeistas atominio reaktoriaus korpusas. Lietuva traktuoja šitą incidentą kaip ypač pavojingą ir galintį turėti negrįžtamų neigiamų pasekmių statomos AE saugai, rašoma Lietuvos URM pranešime spaudai. Užsienio reikalų ministras taip pat laišku kreipėsi į TATENA generalinį sekretorių Jukiją Amaną, pabrėždamas svarbą šios organizacijos vaidmenį užtikrinant branduolinę saugą Baltarusijos įgyvendinamame AE projekte bei prašydamas TATENA prisidėti tiriant įvykusius incidentus. Tai jau trečias žinomas incidentas statant Astravo elektrinę per paskutinius keturis mėnesius. 2016 m. balandžio 8 d., liejant tarp dviejų reaktorių statomo korpuso perdangas, buvo pažeistos laikančiosios konstrukcijos. Spaudoje taip pat buvo pasirodžiusi informacija apie birželio pradžioje galimai įvykusį incidentą, tačiau Baltarusijos institucijos šios informacijos nepatvirtino.

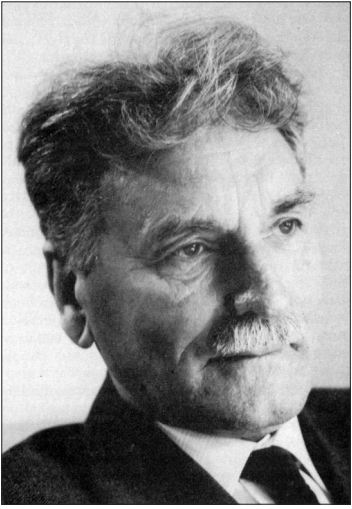
Lietuva šaltai sutiko Baltarusijos prezidento kvietimą kartu eksploatuoti Astravo atominę elektrinę ir pakartotoj reikalavimus Minskui užtikrinti objekto saugumą. Užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius rugpjūčio 5 d. sakė, kad Minskas neturėtų puoselėti vilčių pardavinėti elektrą iš nesaugios elektrinės. Pasak jo, pasitikėjimą galėtų sustiprinti nepriklausoma tarptautinė objekto vykdymo priežiūra. Diskusijos dėl Astravo atominės elektrinės saugumo vėl suaktyvėjo praeitą mėnesį, kai paaškęjo, kad statybų metu nukrito reaktoriaus korpusas. Baltarusijos prezidentas Aleksandras Lukašenka rugpjūčio 4 d. pažadėjo atsisakyti šio korpuso, jei bus net menkiausi apgadinimai ar įbrėžimai.

Į Lietuvą pagal Europos Sąjungos (ES) programą rugpjūčio 1 d. vakarą atvyko dar 12 pabėgėlių iš Sirijos. Jie perkelti iš Graikijos pabėgėlių stovyklų. Pirmus kelis mėnesius atvykę migrantai praleis Ruklos pabėgėlių priėmimo centre, kur praeis pirminį integracijos etapą ir iš Migracijos departamento sulauks formalaus sprendimo dėl prieglobsčio statuso. Pirmojoje šeimoje – trys mažamečiai vaikai ir muzikos mokytoja dirbusi motina bei privačiame versle dirbęs tėvas. Antrojoje – ūkininkas su namų šeimininke, turintys penkis įvairaus amžiaus vaikus. Pietų Europą užplūdus pabėgėliams, Lietuva per dvejus metus įsipareigojo priimti 1105 pabėgėlius. Kol kas Lietuva priėmė 62 asmenis.

Krokuvoje vykusiose Pasaulio jaunimo dienos – tarp milijono jaunų žmonių, atvykusių susitikti su popiežiumi, ir apie pusantro tūkstančio lietuvių. Melstis su jaunimu išvykę ir penki Lietuvos vyskupai. Negalėję vykti į Krokuvą jaunuoliai minėti Pasaulio jaunimo dienų vidurdienį, liepos 30 d. rinkosi Vilniuje, prie Baltojo tilto, kur popietę prasidėjo Didysis budėjimas. Jaunimą sveikino ir mišias aukojo Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas. Vakare, nuo 20 valandos, stebėdami tiesioginę transliaciją iš Pasaulio jaunimo dienų Krokuvoje, susirinkusieji kartu su Popiežiumi Pranciškumi dalyvavo Šventojo budėjimo nakties vigilijoje. **LR KAM, LRT, LR URM**

JUOZO ERETO-JAKAIČIO GIMIMO 120-MEČIUI ARTĖJANT

KUKLIOS PAGARBOS ŽENKLAI

Juozas Eretas-Jakaitis

Šveicarą, daugiausia nusipelnusį Lietuvai, turėtume laikyti profesorių Juozą Eretą. Pradėjęs 1918 m. reikšmingą darbą Lietuvos informaciniame biure Lozanoje, 1919 m. atvyko į Lietuvą. Sunkiais Nepriklausomybės kovų metais pirmas iš inteligentų stojo į Lietuvos kariuomenę eiliniu savanoriu, priėmė Lietuvos pilietybę, profesoriavo Kauno universitete, su užsidegimu ugdė visuomenės dvasinę ir fizinę kultūrą. Čia jis vedė savo buvusią studentę Oną Jakaitytę, šeima išaugino penkis vaikus: sūnų Juozą, filologą, dukras Aldoną, dramų aktorę, Laisvę, piešimo mokytoją, Birutę, tarnautoją, ir Juliją, mokytoją.

Po rytietiškos carinės nakties Lietuvoje vakarietiškoji dvasia sklido per S.Šalkauskį, K.Pakštą, P.Dovydaitį, P.Kuraitį, tačiau neužteko S.Šalkauskio idėjų, P.Dovydaičio apaštalavimo, K.Pakšto žaibiškų šūkių. Kaip po žiemos miego laukams reikalinga pavasario perkūnija želmanims pabudinti, visuomenei reikėjo dinamiškos, imponuojan-

čios ir veržlios asmenybės. Tokį vaidmenį puikiai atliko J.Eretas.

Kai 1941 m. buvo priverstas išvykti iš sovietų okupuotos Lietuvos, grįžo į kilmės tėvynę, dirbo Lietuvai iki akis užmerkė. Profesoriaus misija visuomenės dvasinei kultūrai kelti tautoje paliko tokį užtaisą, kokio užteko Lietuvos Bažnyčios rezistencijai, partizaniniam karui, Dainuojančiai revoliucijai, o „Užmirštųjų baltų“ kreipimasis į pasaulio valstybių bendrijos sąžinę, be abejonės, paskatino Antrosios Lietuvos Respublikos pripažinimo *de jure* lietų. Tik derama padėka ir pagarba Šveicarijos sūnui, Lietuvos piliečiui ir tikram patriotui tarsi nepareikšta...

Atsigręžiu į prieš tris dešimtmečius įvykusį atsitiktinumą, paskatinusį susidomėti Eretu.

Dar sovietinės okupacijos metais Vilniaus geležinkelio stotyje mane kažko paklausė ponija, kalbėjusi neblogai lietuviškai, tačiau su aiškiu užsienietišku akcentu. Ji paaiškino, kad esanti Šveicarijos ir Vakarų Vokietijos turistų grupės vadovė, o lietuviškai kalbėti ir rašyti ją mokės jos kaimynas Bazelyje prof. Juozas Eretas. Tą pavardę žinojau iš Pirmosios Lietuvos Respublikos spaudos bei tos kartos ateitininkų. Jei mums, vaikams, Šarkalieknio pie-menėliams, Ereto pavardė jau buvo žinoma, tai vyresnioji karta iš jauno profesoriaus, Lietuvos kariuomenės savanorio, jau stiprybę sėmė. Dar žinojau, kad J.Eretui su šeima 1941 metais pavyko pasitraukti į Vakarus.

Pastebėjusi mano itin di-

delį susidomėjimą profesoriaus likimu bei veikla užsienyje ir man pasiūlius artimiau su ja susipažinti, ponija sutiko, prisistatė esanti Doris Oberviller, psichologė.

Prof. J.Eretas ją ne tik lietuvių kalbos mokęs, bet supažindinęs ir su didinga Lietuvos praeitimi, todėl ji šį kraštą pamilusi ir kartais randanti galimybę atvykti į Lietuvą kaip turistų grupės vadovė ar norėdama pagilinti lietuvių kalbos žinias čia

su turistų grupe, ji atvežė ir slapčia man perdavė J.Ereto bičiulių parašytą ir 1971 metais Bruklina išleistą jo 75 metų sukakties proga knygą „Didysis jo nuotykis“ (Prof. J.Eretas tarnyboje Lietuvai). Garbingo Šveicarijos sūnaus, dvasios galiūno, pasirinkusio antrąją tėvynę Lietuvą ir jai tarnavusio iki mirties (karstas pagal jo valią buvo uždengtas iš JAV atvežta lietuviška trispalve), asmenybė padarė tokį įspūdį, kad iš įvairių šaltinių po žiupsnelį kaupiau žinias apie profesorių. D.Oberviller dėka

Tik viena mamelė, mūsų mamelė, pasiliko namuose. Diena iš dienos kruopščiai darbuodamasi kaip šeimininkė, mokydama savo vaikus svetimų kalbų, visuomet pilna švelnios paguodos ir sielos ramino nusivylusiems vaikams, be paliovos blaškytiems tarp Rytų ir Vakarų pasaulėžiūrų reikalavimų. Atsidūręs Šveicarijoje, mūsų tėvelis buvo sugrįžęs į savo pirmąją tėvynę, atvykusi į Šveicariją, mūsų mamelė jautėsi kažkaip ištremta į svetimą šalį, praradęs savo antrąją tėvynę Lietuvą, mūsų

Kęstutis Jankauskas (ELTA generalinis direktorius) Juozas Eretas, Boris Koller, Birutė Eretaitė, Aldona Vasiliauskienė, Elmaras Koller, Julija Eretaitė-Koller, Algimantas Zolubas 1996 m.

organizuojamuose kursuose užsieniečiams Vilniaus universitete. Nors ji turėjo sovietinės valdžios apibrėžtą judėjimo galimybę, kartą su savo „Žiguliu“ ištrūkau su ja iš Vilniaus ir parodžiau Kernavę. Su ašaromis akyse ji tvirtino: „kokia didinga ir kokia graži Lietuva...“ D.Oberviller iš savo akiračio nebepaleidau.

Kitais metais, atvykusi

susipažinau su Šveicarijoje gyvenančiais ir apsilankiusiais Lietuvoje jo vaikais Laisve, Julija, Birute ir Juozu. Jie man padedant perdavė Vytauto Didžiojo universitetui tėvo archyvą.

Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, pasinaudodamas surinkta medžiaga, parašiau rašinį į žurnalą „Katalikų pasaulis“ (1990 m. gruodžio 19 d). Tai buvo pirmas rašinys jau nepriklausomos Lietuvos spaudoje apie priverstinai užmirštą Eretą, jo nuopelnai Lietuvai tapo iškelti į viešumą, tačiau jo žmona, penkis vaikus krikščioniška dvasia išauginusi motina, pirmoji profesoriaus pagalbininkė visuomeninėje veikloje, iškili užsienio kalbų mokytoja, savotiška tremtinė, tarsi buvo neįvertinta, pamiršta. Profesoriaus sūnus Juozas, 1996-aisiais atvykęs kartu su seserimis Birute ir Julija į Lietuvą minėti tėvo 100-ąsias gimimo metines, kalbėjo: *...Atvykus į Šveicariją mūsų gyvenimas pasikeitė: tėvelis, išipareigojęs kaip istorijos ir vokiečių kalbos mokytojas, dėstė savo pagrindines šakas vienoje Bazelio prekybos mokykloje, visi vaikai, įstoję į Šveicarijos mokymo įstaigas, stengėsi kaip geriau išsilavinti savo srityse.*

tėvelis atrado savo gimtąją žemę, savo gimtinę, mūsų mamelė prarado viską. Taigi šiandien, iškilingai minėdami laisvoj Lietuvoj mūsų tėvelio 100-ąsias metines, negalime prisiminti mūsų motinos kartaus likimo arba netgi užmiršti jos tremties metus laisvoj Šveicarijoje. Savo drąsiais užmojais mūsų tėvelis išgarsino Lietuvos vardą Europoje ir užjūryje, mūsų mamelė sunkiais laikais su ilgesiu ir širdgėla turėjo guosti neramias vaikų širdis. Jums - audringas šveicaras, mūsų tėvas, mums vaikams – kukli Lietuvos moteris, kuriai nebuvo lemta sugrįžti į jos tėvų žemę. Jos vietoje mes atvykome Lietuvon; audiatur et altera pars (tebūnie išklausoma ir antroji pusė).

Minint profesoriaus J.Ereto 105-ąsias gimimo metines prie Katalikų teologijos fakulteto Vytauto Didžiojo universitete rūmų, fakulteto dekanas mons. Vytautas Steponas Vaičiūnas pašventino koplytstulpį, skirtą šio prieškarinio fakulteto buvusiai studentei Onai Jakaitytei-Eretienei ir profesoriui Juozui Eretui-Jakaičiui.

Koplytstulpį projektavome ir drauge kūrėme su taudailininku medžio drožėju (Nukeltas į 10 psl.)

Stoties perone (iš kairės): Vaclovas Markevičius, Doris Oberviller, Žaneta Markevičienė ir Algimantas Zolubas. 1984 m.

(Atkelta iš 9 psl.)
**KUKLIOS PAGARBOS
 ŽENKLAI**

Ipolitu Užkurniu, jis ažuolo kamieną apsiautė iš to paties ažuolo išdrožta lietuviška Trispalve, viršutinėje dalyje apgyvendino Rūpintojėlį. Vilniaus kombinatas „Dailė” pagal mano užsakymą pagamino Vyті ir Šveicarijos herbą-kryžių, metalinę plokštę su įrašu: *Lietuvos dukrai mokytojai iš Pakorbūdžių Onai Jakaitytei-Ereتيenei 1898–1954, Šveicarijos sūnui Lietuvos patriotui Juozui Eretui-Jakaičiui 1896–1984*, juos įtvirtinau koplytstulpyje. Dabar Rūpintojėlio prieglobstis kažkiek paliudijo, kad ir antroji pusė buvo išgirsta.

Čikagoje gyvenusį inžinierių Algį Liepinaitį pasiekė mano rašinys apie Eretą „Katalikų pasaulyje”, o jis, pasirodo, glaudžiai bendravo, susirašinėjo su profesoriumi. Tarp mūsų užsimezgė glaudus bendravimas ir bendradarbiavimas. Iš A.Liepinaičio gavus studijos „Užmirštieji baltai” (Die vergessenen Balten) vokiečių bei kitomis kalbomis man teko rūpintis jų vertimu į lietuvių kalbą ir 2001 m. išleidimu 5000 egz. tiražu. Studija buvo parašyta 1972 metais vokiečių

Algis Liepinaitis

kalba Bazelyje, skirta *Mano Baltijos draugams*, - tiems kurie tėvynėje be laisvės ir tiems, kurie laisvėje be tėvynės. Kitus raštus rašęs lietuviškai, rašydamas studiją

Studijos viršelis ir J. Ereto rūpesčiu 1973 m. išleistas ir išplatintas atvirukas su užrašu: SECURITY CONFERENCE! THE BALTIC NATIONS DEMAND: WITHDRAWAL OF OCCUPATION ARM FREEDOM SELF-DETERMINATION (Saugumo konferencija! Baltijos tautos reikalauja: išvesti okupacinę kariuomenę, laisvei apsispręsti).

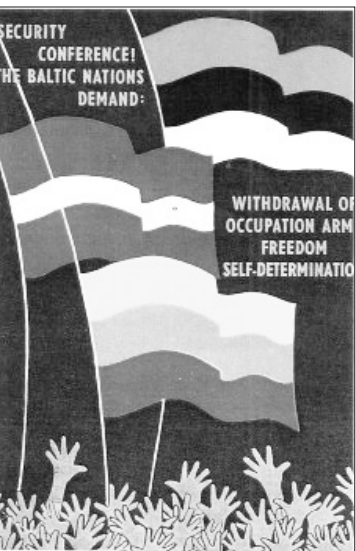

Prie koplytstulpio Aldona Vasiliauskienė su anūkais

vokiečių kalba, gal autorius ją adresavo platesniam skaitytojų ratui, o gal numatė galimą vertimą į kitas kalbas.

Tauraus Amerikos lietuvio Algio Liepinaičio, suvokusio studijos reikšmę Lietuvai, rūpesčiu ji buvo išversta į anglų, prancūzų, italų, ispanų ir portugalų kalbas, platinta tarp ambasadorių, diplomatų, žurnalistų, pasiekė 1975 m. Helsinkyje įsteigtą Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferenciją. Jei iki tol nacių ir sovietų slaptas 1939 m. susitarimas nebuvo žinomas, po studijos paskelbimo jis buvo plačiai išviešintas. Tarsi priekaištą pasaulio valstybių bendrijai studijos pradžioje autorius pacitavo smerkusį Rusijos imperinę politiką Markizą de Kiustinę (Marquis de Custine): *Neteisybė užsimiršta, gėda praeina, o grobis lieka*. Helsinkio Konferencijoje platinti „Užmirštieji baltai” sovietų delegacijai padarė sprogsios bombos efektą.

Lietuvoje atsilankę Ereto dukros Laisvė ir Julija man užsiminė, kad tėvelio atminimui Lietuvos paštas galėtų išleisti pašto ženklą. Dailininkas Antanas Rimantas Šakalys, jau kūręs

„Užmirštųjų baltų” viršelį, sukūrė pašto voko ir pašto ženklo su Ereto atvaizdu projektą.

Tačiau, turėdamas pašto

rikas, žurnalistas, politikas, Lietuvos kariuomenės savanoris, Lietuvos katalikų mokslo akademijos akademikas, Vytauto Didžiojo universiteto profesorius dr. Juozas Eretas. Mirė 1984 m. Šveicarijoje”. Jos kūrėjas dail. Leonas Adomkus.

Memorialinė lenta ant namo, kuriame vaikystėje bei sugrįžęs iš Lietuvos gyveno J.Eretas, Bazelyje atidengė (sukūrė ir pagamino tauragiškis skulptorius Algirdas Bosas) Lietuvos visuomenininkai ir Šveicarijos Lietuvių Bendruomenės atstovai 2010 m. spalio 15 d. su įrašu dviem kalbomis: *In diesem Haus lebte Prof. Dr. Joseph Ehret Jakaitis 1896–1984 ein Sohn der Schweiz und ein Patriot Litauens; Šiame name gyveno Šveicarijos sūnus Lietuvos patriotas prof. dr. Juozas Eretas-Jakaitis 1896–1984*.

Kas penkeri metai JAV A.

Pašto ženklo projektas

mažesniuose miesteliuose. Jų aktyvi organizatorė ir dalyvė buvo dr. Aldona Vasiliauskienė.

Tačiau visi paminėti akcentai tėra tik kuklios pagarbos ir padėkos ženklai profesoriui Eretui. Artėjant profesoriaus 120 metų gimimo sukakčiai (g.1889-10-18), Vytauto Didžiojo universiteto, kurio profesoriumi J.Eretas

A. R. Šakalio suvenyrinis pašto vokas

reikmenų leidybos „monopolį”, Lietuvos paštas jo nepriėmė, o į daugkartinius raginimus išleisti savąjį neatsižvelgė. Tuomet, kai mūsų Seimo rūmuose 2000 m. rugpjūčio 19 d. posėdžiavo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės X Seimas, pirmininkaujančius paprašiau siūlyti ir priimti rezoliuciją su raginimu Lietuvos paštui išleisti pašto ženklą prof. J. Eretui atminti. Tokia rezoliucija buvo priimta. Galiausiai Lietuvos paštas raginimą išgirdo, 2003 m. sausio pabaigoje pasirodė pašto ženklas skirtas J. Eretui (dailininkė Aušrelė Ratkevičienė).

Kauno savivaldybės rūpesčiu 2006-10-12 pažymint J.Ereto110-ąsias gimimo metines ant namo Rotušės a. 23/2 Kaune, dalyvaujant atvykusiems iš Šveicarijos sūnui ir jauniausiajai dukrai, atidengta memorialinė lenta: „Šiame name 1932–1937 m. gyveno literatūros isto-

Atminimo lenta Bazelyje.

Autoriaus archyvinės nuotraukos.

Liepinaičio ir kitų išeivių rūpesčiu vyko J. Ereto paminėjimai. Lietuvoje J. Ereto vardas pradėtas garsinti atgavus nepriklausomybę ir atkūrus LKMA. Gera žinoti, kad apie jį kalbėta konferencijose, skirtose J. Eretui ar kitoms asmenybėms, kurias organizavo Lietuvių katalikų mokslo akademija, Baltoskandijos akademija ar VDU (1994, 1996, 1998, 2001, 2003 ir 2004 metais), susitikimuose bei kitokiuose renginiuose, vykusiuose Vilniuje, Kaune, Telšiuose, Šiauliuose, Panevėžyje, Kupiškyje bei

buvo, kuriam perduotas jo archyvas ir Lietuvių katalikų mokslo akademijos, kurios metraštį profesorius daugelį metų redagavo, garbės reikalas būtų pasirūpinti Juozo Ereto-Jakaičio raštų išleidimo programos sudarymu, o Lietuvos valstybės – esmingas padėkos ir pagarbos ženklas netolimoje ateityje – jo raštų išleidimas. Artėjant 120 metų sukakties minėjimui būtų gera išgirsti paminėtų institucijų įsipareigojimus vietoj pažadų.

Algimantas Zolubas

RENGINIŲ KALENDORIUS

RUGPJŪČIO 28 d., sekmadienį, nuo 11 val r. iki 7 v.v., Rockefeller parke, kultūriniuose darželiuose, įvyks „Vieno pasaulio dienos“ (*anglų klb.* – One World Day) metinis festivalis. Šįmet ypatingai svarbi šventė, nes švenčiame 100 metų sukaktį nuo pirmojo darželio įkūrimo ir 80 metų sukaktį nuo lietuvių darželio įkūrimo. Lietuvių ir kitų tautų darželiuose vyks tautinės meninės programos, bus proga paragauti įvairių valgių ir dalyvauti įvairiuose užsiėmimuose vaikams ir suaugusiems. Įėjimas nemokamas.

Rengia Klivlando kultūrinių darželių federacija

RUGSĖJO 17 d., šeštadienį, 6 val.v., Klivlando lietuvių kultūrinis darželis švęs 80-tus metus linksmoje vakaronėje Bratenahl I pobūvių patalpoje.

Rengia Lietuvių kultūrinių darželių komitetas

SPALIO 22 d., šeštadienį, 6 val. v. - Šv. Kazimiero parapijos didžiojoje salėje vyks metinis „Clam bake“ ir penktoji metinė Rudens loterija.

Rengia Šv. Kazimiero parapija

KREIPIMASIS

LR Ministrui Pirmininkui A. Butkevičiui 2016-07-25
Kauno m. savivaldybės merui V. Matijošaičiui
Kultūros paveldo departamento direktorei D. Varnaitei
VDU Rektoriui prof. hab. dr. J. Augučiai

DĖL VLADO MIRONO ATMINIMO ĮAMŽINIMO

Prašome Jūsų įamžinti kun. Vlado Mirono (1880 – 1953) atminimą lenta ant pastato Laisvės al. Nr. 53, Kaune, kur jis gyveno (tuo metu adresas buvo Laisvės al. Nr. 29, butas 5) ir dirbo.

Vladas Mironas buvo Lietuvos nepriklausomybės (Vasario 16-osios) akto signataras, III Seimo narys, Vyriausias Lietuvos kariuomenės kapelionas, Ministras pirmininkas, vienas iš akcinės leidybos bendrovės „Pažanga“ steigėjų, nuolatinis valdybos narys, kurį laiką ir pirmininkas.

Vladas Mironas gimė 1880 m. birželio 22 d. Kuodiškių kaime (Rokiškio aps.). Mokėsi Panemunyje, Mintaujos gimnazijoje. 1896 m. buvo pašalintas iš gimnazijos už atsisakymą rusiškai melstis. 1901 m. baigė Vilniaus kunigų seminariją, o 1904 m. – Peterburgo dvasinę akademiją.

Gyvendamas Vilniuje V. Mironas 1905 m. gruodį dalyvavo Didžiojo Vilniaus Seimo veikloje. 1917 m. padėjo rengti ir dalyvavo Lietuvių konferencijoje, kurioje buvo išrinktas Lietuvos Tarybos nariu, ėjo antrojo vicepirmininko pareigas. 1918 m. vasario 16 d. pasirašė Lietuvos nepriklausomybės (Vasario 16-osios) aktą.

1926 m. gegužės mėn. buvo išrinktas į III Seimą. 1934–1938 m. dirbo Kauno miesto taryboje. 1938-1939 m. Vladas Mironas buvo Ministras pirmininkas XVIII ir XIX Vyriausybėse.

1940 m. rugsėjo 12 d. buvo sovietų suimtas ir įkalintas Alytaus NKVD areštinėje, vėliau Kauno kalėjime. 1941 birželio 22 d. išlaisvintas iš kalėjimo. 1941-1944 m. buvo Daugų parapijos vikaras. 1944 m. rugpjūčio 23 d. sovietų areštuotas. 1945 m. vasario 27 d. paleistas. 1945—1947 m. Vilniaus švč. Jėzaus Širdies parapijos klebonas. 1946 m. kovo 5 d. areštuotas. Paleistas kovo 23 d. V. Mironas 1947 m. birželio mėn. trečiąkart buvo suimtas ir nuteistas 7 metams į griežtu režimu pagarsėjusį Vladimiro kalėjimą (SSRS-Rusija). 1953 m. vasario 18 d. Vladas Mironas mirė ir buvo palaidotas bendrose Vladimiro kalėjimo kapinėse.

Naudoti informaciniai šaltiniai apie Vladą Mironą: Vilma Bukaitė Nepriklausomybės signataras Vladas Mironas (2015), Lietuvos telefonų abonentų sąrašas 1940 m.

Lietuvos sąjūdžio Kauno tarybos pirmininkas
dr. Raimundas Kaminskas

RIMO TUMINO PREMJERĄ GRAIKIJOJE ŽIŪRĖS NET 14 TŪKSTANČIŲ ŽIŪROVŲ

Režisierius Rimas Tuminas rengiasi išspūdingai Sofoklio „Edipo karaliaus“ premjerai Graikijoje. „Edipo karaliaus“ premjera antikiniam Epidauro teatre po atviru dangumi įvyks 2016 m. liepos 29–30 d., o rugsėjo mėnesį „Edipas karalius“ bus rodomas Atėnuose, senoviniame Irodeio teatre šalia Akropolio.

„Edipas karalius“ – garsiausia antikinė Graikų tragedija, kuri pirmą kartą buvo pastatyta 425 m. pr. Kr., per Peloponeso karą, žymintį Graikijos aukso amžiaus pabaigą. Tai tragedija apie žmogų, kuris išdrįso ignoruoti likimą, lėmusį užmušti tėvą ir vesti motiną. Visos žmogaus pastangos apgauti likimą yra beprasmės prieš jo galybę. Sofoklis teigia, jog žmogus yra atsakingas už savo veiksmus, tad ir Edipą vaizduoja ne bejėgį, o pasitikinį savimi.

Režisierius Rimas Tuminas jau ne pirmą kartą imasi šio veikalo, parašyto prieš porą tūkstančių metų, ir vėl bando ieškoti atsakymų į jame slypinčius klausimus. „Mūsų tėvų karta galėjo pripažinti, išgyventi kalnę, o gal ir nubaut save. Kas šiandien taip gali pasielgti? Šiandien to niekas net nežada daryti. Dabar niekas nekaltas. Apie jokią garbės kodeksą ir orumą niekas negalvoja. Čia pagrindinė Edipo mintis, pagrindinis smūgis“, – sako R. Tuminas.

Režisierius Rimas Tuminas

Garsus Lietuvos režisierius „Edipą karalių“ stato su Graikijos Nacionaliniu ir Rusijos J. Vachtangovo teatrais. Be Rimo Tumino, prie šio pastatymo dirba dar keturi lietuviai, ištikimi jo bendražygiai: scenografas Adomas Jacovskis, kompozitorius Faustas Latėnas, Gabrielė Tuminaitė, kuri dirbs su Graikijos Nacionalinio teatro choristais, ir choreografė Andželika Cholina. Pasak režisieriaus, Edipo istorija šį kartą bus kitokia nei toji, kurią jis statė 1998 m. Vilniuje (LNDR): teatrališkesnė, garsesnė, išgryninta, atviresnė.

Savaitę iki premjeros Rimas Tuminas su J. Vachtangovo teatro aktoriais ir Graikijos nacionalinio (Ethniko Theatro) teatro aktoriais repetuos Atėnuose. Graikams režisierius patikėjo choristų partiją.

Epidauro amfiteatras, kuriame vyks premjera, yra vienas geriausiai išsilaikiusių antikinių teatrų Graikijoje ir talpina apie 14 tūkstančių žiūrovų. Į šį prestižiškiausią vasaros renginį – Atėnų ir Epidauro festivalį – suvažiuoja režisieriai, teatro trupės iš įvairių Europos šalių.

LR KM

LIETUVIŲ KALBOS IR KULTŪROS VASAROS KURSAI LIETUVOJE

2016 m. rugpjūčio 2 d. Lietuvos edukologijos universitete (LEU) prasidėjo Lietuvių kalbos ir kultūros vasaros kursai. Jų dalyvius pasveikino kultūros viceministras Arnas Neverauskas, LR Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto biuro vedėjas Kęstutis Kaminskas, kiti garbūs svečiai.

„Džiugu matyti tiek daug jaunų ir entuziastingų žmonių, kurie atvyko iš užsienio į Lietuvą ir nori pažinti lietuvių kalbą ir jos kultūrą. Būtent kalba ir kultūra yra tas raktas, kuris atrakina duris į skirtingų tautų, skirtingų patirčių pažinimą. Kitos kultūros ir kalbos pažinimas sudaro prielaidas dialogui ir bendradarbiavimui. Tikiu, kad vasaros stovyklos metu sutiksite naujų draugų, pažinsite turtingą Lietuvos kultūrą ir jos kalbą. Kartu tai bus jūsų akiračio bei kultūrinio patyrimo praplėtimas. Dėkoju Lietuvos edukologijos universitetui už šį prasmingą

projektą“, – sakė kultūros viceministras Arnas Neverauskas.

Jau 11 metų į LEU Lietuvių kalbos ir kultūros centrą atvyksta gausus būrys studentų – šįmet dvi savaites lietuvių kalbą ir kultūrą pažins apie 80 vasaros kursų dalyvių iš 18 pasaulio šalių (JAV, Kanados, Kinijos, Japonijos, Ispanijos, Lenkijos, Ukrainos, Gruzijos ir kt.).

„Lietuvių kalbos ir kultūros vasaros kursai LEU organizuojami nuo 2005 m. Kiekvienais metais šiuos kursus renkasi vis daugiau studentų. Viena iš priežasčių – buvusių studentų „parnešta“ žinia apie kursus, Lietuvą. Užsienio studentams Lietuva taip pat tampa vis labiau patrauklesnė dėl kultūrinių, socialinių sąlygų, siūlomų studijų programų. Trečiųjų šalių studentai renkasi Lietuvą ir dėl bakalauro ar magistro studijų“, – pasakoja LEU Lietuvių kalbos ir kultūros centro vadovė Vilma Leonavičienė.

LR KM

„DIRVAI“ AUKOJO:

D.Januta,	
Oakland, CA.....	200
R.Žiedonis,	
Highland Hts., OH	65
A.Banys,	
Bloomfield Hills, MI	50
J.Gutauskienė,	
St.Petersburg FL.....	42
J.Variakojis,	
Burr Ridge, IL	26
K.Civinskas,	
Brecksville, OH.....	25
J.Kliorys,	
Euclid, OH	25
P.Buchas,	
Oak Lawn, IL	22
B.Mikalauskas,	
St.Petersburg, FL.....	21
R.Šležas,	
Dorchester, MA.....	21
V.Barzdukas,	
Cleveland, OH.....	20
J.Černius,	
Glendale, CA.....	20
A.Muliolis,	
Euclid, OH	20
D.Sodeika,	
Torrence, CA.....	20
V.Urbaitis,	
Mayfield Hts., OH.....	10
R.Šilėnas,	
Washington D.C.	4

**Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame**

NORVEGIJA SVARSTO, KĄ PADOVANOTI NEPRIKLAUSOMYBĖS JUBILIEJAUS PROGA

Oslas, rugpjūčio 6 d. (ELTA). „Ką gimtadienio proga padovanoti valstybei, kuri gali pasigirti 188 tūkst. ežerų? Naują aukščiausią viršukalnę, žinomą,“ – rašo „The Guardian“.

Norvegijos vyriausybė patvirtino, kad svarstomas planas šiek tiek patraukti valstybės sieną ir Suomijai, kuri kitais metais minės šimto metų nepriklausomybės nuo Rusijos jubiliejų, padovanoti kalną, kurio viršūnė taptų aukščiausiu Suomijos tašku.

Galutinis sprendimas kol kas nepriimtas, nes yra formalų kliūčių sienos patraukimui, tačiau tikimasi, kad kaimynę pradžiuginti pavyks.

Šiuo metu aukščiausia Suomijos viršukalnė yra iškilusi 1 324 metrais virš jūros lygio ir yra kiek daugiau nei 300 kilometrų už poliaračio ribos.

Aukščiausias to paties kalno taškas, siekiantis 1 365 metrų, yra vos už kilometro nuo sienos su Norvegija. Tačiau kalno šlaite patraukusi sienos ribą vos 40 metrų, Norvegija leistų kitai 1 331 metrų viršukalnei atsidurti jau Suomijos valdose. Taip Suomijos aukščiausias taškas „paaugtų“ septyniais metrais.

